

НИЙСЛЭЛИЙН АГААР, ОРЧНЫ БОХИРДОЛТОЙ
ТЭМЦЭХ ГАЗАР

БАЙГУУЛЛАГЫН 2022 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД
ХИЙСЭН ХЯНАЛТ, ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2022.12.30

АГУУЛГА

<p>НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН Монгол Улсын Засгийн газрын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хэмжээний хэрэгжилт Нийслэлийг хөгжүүлэх 2022 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилт</p>	3
<p>ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. ТОГТООЛ ШИЙДВЭРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН Улсын Их Хурал болон Байнгын хорооны тогтоолын хэрэгжилт Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилт, Засгийн Газрын хуралдааны тэмдэглэл МУ-ын Ерөнхийлөгчийн зарлигийн хэрэгжилт Ерөнхий сайдын захирамжийн хэрэгжилт Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилт Нийслэлийн Засаг даргын захирамж, албан даалгавар, даргын зөвлөлийн хуралдаанаас тэмдэглэлээр өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилт Нийслэлийн Засаг даргаас зарласан зорилтот ажлын хүрээнд хийж хэрэгжүүлсэн ажил</p>	4
<p>ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН Дүрмээр хүлээсэн үүргийн хэрэгжилт Хүний нөөцийн чадавхижуулалт, нийгмийн баталгаа Архив, албан хэрэг хөтлөлт Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт Бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаа Төсөв, санхүү, орлого бүрдүүлэлт “Нийслэлийн хяналт шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим сан”-д гаргасан тайлан мэдээ</p>	5-31
<p>ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ИЛ ТОД БАЙДАЛ Үйл ажиллагааны ил тод байдал Хүний нөөцийн ил тод байдал</p>	32-34
<p>ТАВДУГААР БҮЛЭГ. БУСАД МЭДЭЭЛЭЛ Холбогдох чиг үүргийн хүрээнд нийслэлийн нутгийн захиргааны бусад байгууллагуудтай ажлын уялдаа холбоог хангах чиглэлээр хамтран ажилласан тухай Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудаас ирүүлсэн өргөдөл, хүсэлтийн дагуу зохион байгуулсан үйл ажиллагааны талаар Байгууллагын эд хөрөнгийн ашиглалт хамгаалалтын талаар</p>	35-37

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН

Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газар нь тайлант хугацаанд Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Нийслэлийн хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд нийслэлийн агаарын бохирдлыг бууруулахад чиглэсэн бодлогыг хэрэгжүүлэх, Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 98 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Агаарын бохирдлыг бууруулах Үндэсний хөтөлбөр”, Агаарын тухай хууль, МУ-ын Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоол болон бусад холбогдох хууль, тогтоомжийг мөрдүүлэх замаар агаарын бохирдлыг бууруулах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн ажиллалаа.

Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар:

- Алсын хараа -2050 Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн 1 зорилтын 3 арга хэмжээний хэрэгжилт
- ЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн 2 зорилт бүхий 2 арга хэмжээний 2 заалтын хэрэгжилт
- Монгол улсыг хөгжүүлэх 5 жилийн үндсэн чиглэлийн 2 зорилт 2 арга хэмжээний хэрэгжилтийг тус тус нэгтгэн НЗДТГ-ын ХШҮХ-т хүргүүлсэн.
- Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 5 зорилт 12 арга хэмжээний биелэлтийг
- Нийслэлийн хөгжлийн 2022 оны төлөвлөгөөний 14 зорилт 14 арга хэмжээний хэрэгжилт
- Нийслэлийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн 1 зорилт бүхий 2 арга хэмжээний 6 заалтын хэрэгжилтийг нэгтгэн 2022 оны 1 болон 2, 3, 4 дүгээр улирлын байдлаар гарган НЗДТГ-т албан бичгээр хүргүүлсэн.

Байгууллагын бодлогын зорилтуудын хэрэгжилтийн тайланг бүтэн жилээр нэгтгэн гаргаж хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийж, үр дүнг Газрын даргын зөвлөлийн хурлаар улирал тутам хэлэлцүүлж хэвшсэн ба биелэлтийг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын холбогдох хэлтсүүдэд тухай бүр тайлагнаж ажиллав.

- Нийслэлийн Засаг даргын захирамж, албан даалгаврыг өөрийн байгууллагад холбогдох заалтуудыг хяналтад бүрэн авч карт хөтөлж ажилласан. 2022 оны байдлаар 12 шийдвэрийн 18 заалтын хэрэгжилтийг гаргаж ажилласан.
- Нийслэлийн онцгой комиссын 8 дугаар хурлын тэмдэглэл <http://monitoring.ub.gov.mn> цахим хуудсанд оруулж тайлагнасан.
- Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлын 01-04, 01-06, 01-06а, 02-03, 02-04 дугаар хурлын тэмдэглэлийн хэрэгжилтийг гарган цаасаар болон <http://monitoring.ub.gov.mn> цахим хуудсанд оруулж тайлагнасан.
- Байгууллагын дүрмийн биелэлтийг гаргаж хүргүүлэв.
- Нийслэлийн удирдах ажилтнуудын шуурхай зөвлөгөөн дээр Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн өгсөн 24 удаагийн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг цаасаар болон <http://monitoring.ub.gov.mn> цахим хуудсанд оруулж тайлагнасан.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ: ТОГТООЛ, ШИЙДВЭРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

а). Байгууллагын хэмжээнд хэрэгжиж байгаа Монгол Улсын Их хурлын тогтоолын 2 шийдвэрийн 3 заалт, УИХ-ын Байнгын хорооны тогтоолын 1 шийдвэрийн 2 заалт, Ерөнхийлөгчийн зарлигийн 1 шийдвэрийн 2 заалт, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн

зөвлөмж 1 шийдвэрийн 2 заалт, Засгийн газрын тогтоолын 2 шийдвэрийн 6 заалт, Ерөнхий сайдын захирамж 1 шийдвэрийн 2 заалт, Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэлийн 4 шийдвэрийн 14 заалт, Засгийн газрын 1 албан даалгаврын 3 заалт, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тэргүүлэгчдийн тогтоолын 1 шийдвэрийн 1 заалтыг тус тус хяналтад авч хэрэгжилтийн хувийг тооцон хагас жилийн байдлаар гарган даргын дэргэдэх хурлаар хэлэлцүүлэн танилцуулгын хамт НЗДТГ-ын ХШҮХ-т хүргүүлсэн.

б) Нийслэлийн Засаг даргаас тухайн жилд хэрэгжүүлэхээр зарласан зорилтот ажлын хүрээнд хийж хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ:

Нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагуудын удирдах ажилтнуудын шуурхай зөвлөгөөн дээр Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн өгсөн 24 үүрэг даалгаврын 110 заалтын биелэлтийг цаг тухайд нь гаргаж НЗДТГ-ын Хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсийн ulaanbaatar.mn сайтад байршуулан ажилласан.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2021 оны 360 дугаар тогтоолоор байгууллагын нэршил “Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх” газар гэж НЗД-ын А/1037 дугаар захирамжаар өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулан нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдрийн А/164 дүгээр захирамжаар “Байгууллагын дүрэм”-ийг шинэчлэн батлуулсан.

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, Захирагчийн ажлын албаны бүтэц, тэдгээрийн орон тооны хязгаарыг батлах тухай Монгол Улсын Засгийн газрын 2021 оны 360 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарыг батлах тухай Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны А/1059 дүгээр захирамжаар байгууллагын орон тооны хязгаарыг 40 хүртэл байхаар тогтоосон.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ: БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН БАЙГУУЛЛАГЫН ДҮРМЭЭР ХҮЛЭЭСЭН ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

3.1 Мэдээллийн технологийн ухаалаг шийдлүүдийг ашиглан хотын цогц үйлчилгээг иргэдэд хүртээмжтэй, нээлттэй, чирэгдэлгүй хүргэдэг ухаалаг хотыг бий болгох ажлын хүрээнд:

Тайлант хугацаанд Архивын Ерөнхий газрын даргын 2009 оны 68 дугаар тушаалаар батлагдсан “Төрийн албан хэрэг хөтлөлтийн үндсэн заавар”, Стандартчилал Хэмжилзүйн Үндэсний Зөвлөлийн 2008 оны 03 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Цахим баримт бичгийн солилцоо” стандарт /MNS ISO17933:2008/, 2011 оны 02 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Зохион байгуулалт, захирамжлалын баримт бичгийн стандарт” /MNS 5140-1:2011, MNS5140-2:2011, MNS 5140-3:2011/-ын хэрэгжилтийг хангаж, индексийг 100 хувиар биелүүлэн ажилласан.

3.2 Агаарын бохирдлын хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх хор уршиг, түүнийг бууруулах, угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд:

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/346 дугаар захирамж, Нийслэлийн Засаг даргын Ногоон хөгжил болон Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах асуудал хариуцсан орлогчийн 2022 оны 03 дугаар сарын 14-ний өдөр баталсан “Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах ажлын удирдамж”-ийн хүрээнд 2022 оны 03 дугаар сарын

15-ны өдрөөс 05 дугаар сарын 15-ны өдрийн хооронд нийслэлийн 7 дүүргийн хэмжээнд Угаарын хийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх дараах арга хэмжээг зохион байгуулж, ажилласан. Үүнд:

- Угаарын хийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх 160,000 ширхэг зөвлөмжийг гэр хорооллын айл өрхүүдэд,
- Дүүргүүдийн хог тээвэрлэгч аж ахуйн нэгжийн машин механизмаар сэрэмжлүүлэх дуут зөвлөмжийг бэлтгэн хүргүүлсэн.
- Угаарын хийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх шторкыг байгууллагын www.aprd.ub.gov.mn цахим хуудас, Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газар, Нийслэлийн мэдээ фэйсбүүкийн цахим хуудас, хамтран ажилладаг 7 сайт, Ийгл телевизээр өдрийн 6 удаагийн давтамжтай 11:00, 13:00, 15:00, 17:00, 19:00, 21:00 цагийн мэдээний араас 05 дугаар сарын 15-ны өдрийг хүртэл нэвтрүүлж олон нийтэд хүргэсэн.
- Зөвлөмж сэрэмжлүүлэг бүхий 20 цуврал постерыг дүүрэг, хороодын цахим хуудас болон байгууллагын албан ёсны вэбсайт <https://aprd.ub.gov.mn/>, Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газар фэйсбүүкийн цахим хуудсаар дамжуулж нийт давхардсан тоогоор 49000 хүнд хүргэж ажилласан.
- Тайлант хугацаанд Ийгл, MNB, Тв9, UBS телевизээр гэр, байшинг дулаалах, агаарын бохирдлыг бууруулахад хийж хэрэгжүүлж буй ажил, агаарын чанарын талаар нийт 10 ярилцлага, мэдээллийн хөтөлбөрт албан хаагчдыг оролцуулсан. Мөн <https://ulaanbaatar.mn/>, <https://www.polit.mn/a/96307>, <https://ikon.mn/n/2n7h>, <http://www.shuud.mn/a/544270> зэрэг 10 сайтаар олон нийтэд хийж хэрэгжүүлж буй ажлын талаар, зөвлөмж сэрэмжүүлэг, мэдээллийг хүргэсэн. Үүнд:
 - Угаарын хийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх А/346 дугаар захирамжийн хүрээнд хийж хэрэгжүүлэх ажлын талаар БХХ-ийн дарга <https://ulaanbaatar.mn/> вэбсайтад, авто машинаас үүдэлтэй агаарын бохирдлын асуудлаар АЧХЗБХ-ийн дарга ТВ-9 телевизэд, ойн хээрийн түймрээс үүдэлтэй агаарын бохирдлын талаар АЧХЗБХ-ийн мэргэжилтэн нарыг оролцуулж мэдээлэл өгсөн.Мөн гэр, байшинг дулаалах талаар АЧХЗБХ-ийн дарга Монголын үндэсний радио телевизэд <https://ulaanbaatar.mn/>, сайжруулсан шахмал түлшний нөөцлөлт, тээвэрлэлт, борлуулалтын цэгийн мэдээллийг Газрын дарга <https://www.polit.mn/a/96307>, <https://ikon.mn/n/2n7h>, <http://www.shuud.mn/a/544270>, монголын үндэсний телевизийн “Нээлттэй хором” шууд хэлэлцүүлэгт агаарын бохирдлыг бууруулахад хийж хэрэгжүүлж буй ажлын талаар Газрын дарга, АЧХЗБХ-ийн дарга нар, тв 9 телевизийн “Энэ өдөр” мэдээллийн хөтөлбөрт агаарын чанарын асуудлаар газрын дарга, АЧХЗБХ-ийн дарга нар мэдээлэл өгсөн

3.3 Мэдээлэл технологийн ажлын хүрээнд:

- Албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үүргийн дагуу Нийслэлийн ЗДТГ-ын хэвлэл мэдээлэлтэй харицах хэлтсийн <https://www.ulaanbaatar.mn/>, “Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар”-ын албан ёсны цахим хуудас <http://aprd.ub.gov.mn/>, болон Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар фэйсбүүкийн цахим хуудас, хамтран ажилладаг 14 сайт, 2 телевиз, Өглөөний сонингоор байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаа, бодлого, удирдлагуудын шийдвэр, хийж буй ажлын талаарх мэдээ мэдээллийг тогтмол шинэчлэн түгээж, олон нийтэд үнэн бодитоор, шуурхай хүргэх ажлыг зохион байгуулан, иргэдийн мэдээлэл авах эрхийг ханган ажиллаж байна.

Тус тайлант хугацаанд нийт 54 мэдээ бэлтгэн нийтэлсэн бөгөөд байгууллагаас хийгдсэн хэмжилт, хийж хэрэгжүүлсэн ажлын талаар 23, сайжруулсан түлшний борлуулалтын цэг, түгээлтийн талаар 8, угаарын хийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж 7, Монгол Улсын шадар сайдын 2021 оны “Усан халаалтын болон уурын зуухыг дэвшилтэд технологид шилжүүлэх тухай” 123 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангуулах талаар 4, бусад 12 төрлийн мэдээ, мэдээллийг бэлтгэн олон нийтэд хүргэж ажилласан. Байгууллагын ил тод байдал, байгууллагаас хийж хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагааг олон нийтэд хүргэж ажилласан. Тайлант хугацаанд байгууллагатай холбоотой буруу ташаа мэдээлэл гараагүй болно.

➤ Байгууллагын мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор хуучнаар Нийслэлийн мэдээлэл технологийн газартай хамтран вирусны программын лицензийн хугацааг сунгах шаардлагатай 30 компьютерт вирусны программ суулгасан.

➤ Байгууллагын <https://aprd.ub.gov.mn/> вэбсайт, болон мэдээллийн самбарын мэдээллийг тухай бүр шинэчлэн ажилласан.

3.4 Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлээс хамгаалах зарим арга хэмжээний тухай” А/1025 дугаар захирамжийн хүрээнд:

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны “Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлээс хамгаалах зарим арга хэмжээний тухай” А/1025 дугаар захирамжаар “Шуурхай штаб”-ыг байгуулан 2022 оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрөөс эхлэн “Таван толгой түлш ХХК-ийн Хэрэглэгчдэд үйлчлэх албаны хяналтын нэгдсэн төвийн байранд харьяа мэргэжлийн байгууллагын албан хаагчид тодорхой хуваарийн дагуу үүрэг гүйцэтгэн ажилласан байна. Шуурхай штабын байранд “Таван толгой түлш” ХХК-тай хамтран 70119400 гэсэн 1-р шугамаар, дүүргүүдийн шуурхай дэд ажлын хэсгийн мэдээ, дуудлагыг хүлээн авч, тайланг Шуурхай штабын удирдах багт тогтмол мэдээллэн ажиллаж байна.

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд Орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хорооны даргын баталсан удирдамжийн дагуу "Яндангаа хөөлье-Өнтэй өвөлжье" аяны хүрээнд 2022-2023 оны өвөлжилтийн бэлтгэл хангах, мэдээлэл, заавар зөвлөгөө өгөх сургалтыг 2022 оны 09 дүгээр сарын 16-ны өдөр Засаг захиргааны 5 дугаар байранд Нийслэлийн 7 дүүргийн хороодын засаг дарга, зохион байгуулагч, хэсгийн ахлагч нарын 250 гаруй албан хаагч нарт гэр хорооллын айл өрхүүдийн иргэдэд стандартын шаардлага хангасан зуух хэрэглэх, угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмжийн ашиглалтын заавар, сайжруулсан түлшний зөв галлагааны талаарх зөвлөмж, угаарын хийн эрсдэлд өртсөн тохиолдолд үзүүлэх анхан шатны тусламж, мэдээ мэдээллийг иргэд олон нийтэд хүргэх зэрэг сургалтыг зохион байгуулсан. Мөн гэр хорооллын айл өрхийн ханан пийшин, зуухны бүрэн бүтэн байдлыг хангах, агааржуулалтын системийг сайжруулах, битүүмжлэлийг шалгах, яндан хөөлөх, зөв галлагааны зааварчилгаа өгөх, угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлээс хамгаалах сургалт семинарыг 5 удаа зохион байгуулж, видео шторк, зурагт хуудас /постер/, баннерыг байгууллагын цахим хуудас, вэбсайт болон хамтран ажилладаг вэбсайт, Нийслэлийн мэдээ, телевизүүдэд байршуулан иргэд олон нийтэд тогтмол хүргэн ажиллаж байна.

3.5 Гэр, байр, орон сууцны доторх агаарын бохирдлыг бууруулах, арилгахад чиглэсэн зөвлөмж гаргаж, олон нийтэд сурталчилна.

Нийгмийн Эрүүл мэндийн Үндэсний төвийн ерөнхий захирлын 2022 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийн А/34 дүгээр тушаалаар “Дотоод орчны агаарын чанарын стандарт боловсруулах ажлын хэсэг байгуулах” тухай тушаал батлагдсан. Тус ажлын хэсэг нь “Дотоод орчны агаарын чанарын стандартын төсөл”-ийг хэлэлцүүлж, төсөлд оруулах саналыг Эрүүл

мэндийн яаманд хүргүүлсэн. Дотоод орчны агаарын чанарыг сайжруулах чиглэлээр 3 төрлийн постер бэлтгэн иргэд олон нийтэд хүргэн ажилласан.

3.6 Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх ажлын хүрээнд:

Японы Олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага (ЖАЙКА)-аас техникийн туслалцаагаар Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газартай хамтран хэрэгжүүлж байгаа “Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлын хяналтын чадавхыг бэхжүүлэх төсөл” (3-р үе шат)-ийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэн хамтран ажиллаж байна.

Улаанбаатар хотын агаар бохирдуулах эх үүсвэрүүдэд хяналт тавих чадавхыг бэхжүүлэх замаар агаарын бохирдлыг бууруулах тогтолцоог нийслэлийн нутгийн захиргааны холбогдох байгууллагуудад бий болгох, хамтрагч талын оролцоог хангах, агаар орчны хяналт шинжилгээний тогтолцоог бүрдүүлэх, агаар бохирдуулагч гол эх үүсвэрийг тодорхойлох, зуухны бүртгэл, хяналтын тогтолцоог нэвтрүүлэх, сайн чанарын сайжруулсан шахмал түлшний үйлдвэрлэлт, утааны хийн шаталтын хэмжилт болон үр дүнг баталгаажуулах туршилт зэрэг томоохон ажлуудыг хэрэгжүүлж, боловсон хүчний чадавхыг дээшлүүлэхэд онцгой анхаарч ажиллаж байна.

Автомашинд суурилуулдаг хаягдал утаа хэмжигч (АСХУХ) үр дүн боловсруулах сургалтын дагуу хамгийн эхний хэмжилтийн дүнг боловсруулан гаргасан. Хэмжилтэд дизель хөдөлгүүрт нэг тээврийн хэрэгсэл ашигласан бөгөөд Хэмжилтийн дүнгээр автомашин хөдөлгөөнд жигд хурдтай оролцох үед ялгарах Хүхрийн давхар исэл (SO₂), Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (CO) хэмжээ ялгарал бага байсан бол хурд ихтэй болон удаан оролцож байх үед ялгарал ихсэж Хүхрийн давхар исэл (SO₂), Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (CO) ихээр ялгарч байгаа үзүүлэлттэй байсан.

3.7 Агаарын чанарын улсын хяналт-шинжилгээний сүлжээний нэгжийн тасралтгүй үйл ажиллагааг хангах, хүрээлэн буй орчинд мониторинг хийх чиг үүргийн хүрээнд:

2022 онд нэг суурин харуул дээр дунджаар 50 удаа очиж засвар үйлчилгээ, хяналт хийж ажилласан. Суурин харуул тус бүрээр авч үзэхэд Баянхошуу суурин харуул дээр 49, Толгойт суурин харуул дээр 45, Нисэх суурин харуул дээр 51, Амгалан суурин харуул дээр 48, МҮОНРТ суурин харуул дээр ажилласан байна.

Толгойтын суурин харуулын APSA-370 хэмжилтийн багаж төхөөрөмжийг Япон болон Герман улс дахь үйлдвэрлэгчийн газар руу илгээж, засварлуулан авчирч суурилуулсан. Баянхошуу суурин харуулын тоосонцор хэмжих APDA-371 хэмжилтийн тоног төхөөрөмжийг Япон улс руу үйлдвэрлэгчийн газар руу илгээж, засварлуулан авчирч суурилуулсан.

2022 оны Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтсийн дарга суурин харуул тус бүр дээрх Озоны багажуудыг ЦУОШГ-ийн харьяа БОХЗТЛаборатори дээр хийн тохируулга, цэвэрлэгээ хийх, мөн суурин харуулуудын бусад багажид стандарт хийн тохиргоо хийж хэмжилтийн баталгаажуулах үүрэг өгсний дагуу Толгойт, Нисэх, Амгалан, МҮОНРТ суурин харуулуудад хийн тохируулга хийж ажилласан.

Суурин харуулын хэмжилтийн ажилласан нийт цаг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс 2022 оны 12 дугаар сарын 01-ний байдлаар МҮОНРТ-85,9%, Нисэх-80,5%, Толгойт-64%, Амгалан-89,9%, Баянхошуу-85% байна. Суурин харуулуудын нийт дундаж хэмжилтийн цаг 81%-ийн гүйцэтгэлтэй байна.

Суурин харуулуудын хэмжилт тасарсан нь тог цахилгааны гэмтэл, цахилгааны ачаалалтай үед автомат унах, цахилгааны төлөвлөгөөт засвар үйлчилгээ зэрэг шалтгаанаас суурин харуулын мэдээ тасарсан байна.

2022/01/01-2022/11/30 хүртэл ажилласан цаг											
Хэмжилтийн төрөлүүд	МҮОНРТ		Нисэх		Толгойт		Амгалан		Баянхошуу		
	Хэмжих цаг		Хэмжих цаг		Хэмжих цаг		Хэмжих цаг		Хэмжих цаг		
	8016	Хувь	8016	Хувь	8016	Хувь	8016	Хувь	8016	Хувь	
	Хэмжсэн цаг		Хэмжсэн цаг		Хэмжсэн цаг		Хэмжсэн цаг		Хэмжсэн цаг		
NOx	6954.0	87.7	6633	82.7	4467.0	55.7	6680	83.3			
CO	6828.0	85.0	6386	80.0	3532.0	44.0	6915.0	86.2			
SO2	6954.0	87.7	5390	67.2	3055.0	38.0	7055.0	88.0	5385.0	67.1	
PM10	6835.0	85.0	6853	85.4	6664.0	83.1	7510.0	94.0	7510.0	94.0	
PM2.5	6835.0	85.0	6853	85.4	6664.0	83.1	7510.0	94.0	7510.0	94.0	
O3	6810.0	85.0	6606	82.4	6417.0	80.0	7527.0	94.0			
Ажилласан цаг хувь	6869.3	85.9	6417.6	80.5	5133.2	64.0	7199.5	89.9	6801.7	85.0	
Нийт	Суурин харуулуудын ажилласан цаг 81%										

3.8 Суурин харуулын сэлбэг хэрэгслийг худалдан авч, солих, ЦУОШГ-тай хамтран суурин харуулын хэмжилтийн багажнуудад хийн тохиргоо хийж, баталгаажуулна.

Олон улсын MNS ISO/IEC 17025:2018 стандартын дагуу магадлан итгэмжлэлд хамруулахаар 2022 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдөр Итгэмжлэлийн техникийн хорооны хурлаар орж Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газрын Агаарын чанар хяналтын лаборатори

нь техникийн хорооны бүх гишүүдийн 100%-ийн саналаар олон улсын MNS ISO/IEC 17025:2018 стандартын шаардлагыг хангасан лаборатори гэж итгэмжлэгдэж 2022 оны 04 дүгээр сарын 28-ны өдөр TL 176 дугаартай Итгэмжлэлийн гэрчилгээ авсан.

Итгэмжлэлийн гэрчилгээ авсан байдал

Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлын хэмжилт судалгааны зориулалттай лабораторийн барилгын зураг төслийн ажил боловсруулах шатандаа явагдаж байна.

Дээрх хэмжилтийн үйл ажиллагааг нэгтгэн 2023 онд шинээр лабораторийн барилга барихаар төлөвлөж байгаа бөгөөд нийслэлийн нутгийн захиргааны барилгын нүүлгэн шилжүүлэлттэй холбоотойгоор газрын байршил төлөвлөлтийг шинээр зохион байгуулах нөхцөл байдал үүссэн тул байгууллагын албан хэрэгцээнд Хан-Уул дүүргийн 4, 5 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт 500-1000 хүртэлх метр квадрат газрыг шийдвэрлэж өгөх хүсэлтээ Нийслэлийн газар зохион байгуулалтын албанд гаргаад байна.

3.9 "Нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүс, түүнд мөрдөх журам"-ыг шинэчлэн тогтоож, сурталчлах ажлын хүрээнд:

Засгийн газрын 2018 оны "Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай" 62 дугаар тогтоолыг шинэчлэх саналыг НЗД-ын зөвлөлийн 2022 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 5 дугаар хуралдаанд танилцуулсан. Засгийн газрын 2018 оны "Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай" 62 дугаар тогтоолд нэмэлт өөрчлөлт оруулах төслийг боловсруулж, Үүнтэй холбоотойгоор Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд Налайх дүүргийг нэмж, тус дүүргийн 1,2,3,4,5,6,7,8 дугаар хороодын гэр хорооллын 7,691 айл өрхийг хамруулах бэлтгэл ажлыг хангуулахаар Нийслэлийн Засаг даргын Ногоон хөгжил болон агаар, орчны бохирдлыг бууруулах асуудал хариуцсан орлогчийн 2022 оны 05 дугаар сарын 09-ний өдрийн 4 заалт бүхий 9 арга хэмжээ бүхий удирдамжийг батлуулж ажилласан, 2022 оны 05 дугаар сарын 09-ний өдрийн 01/2300 дугаар албан бичгээр холбогдох яамдаас санал авч, Засгийн газрын хуралдаанд оруулж батлуулсан. "Агаарын чанарыг сайжруулах бүс, түүнд мөрдөх журам"-ыг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яаманд хүргүүлэн 2022 оны 10 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/424-А/1353 дугаартай Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Нийслэлийн Засаг даргын хамтарсан тушаал, захирамжийг батлуулсан. Тус тушаал захирамжаар Налайх дүүрэг хамрагдаж 33 хяналтын ажилтан орчны бохирдлыг бууруулахад идэвхтэй оролцож, иргэд, олон нийтэд мэдээлэл хүргэн хяналт тавин хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Засгийн газрын 2018 оны "Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай" 62-р тогтоолын хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хүрээнд сайжруулсан түлшний хэрэглээг нэвтрүүлсэн 4 дэх жилийн үр дүнг Улаанбаатар хотын агаарын чанарыг гэр хороолол, автозам, орон сууцны хороолол, үйлдвэрийн дүүрэг орчмын 15 цэгийн агаар бохирдуулах бодис болох хүхэрлэг

хий (SO₂), азотын давхар исэл (NO₂), PM_{2.5}, PM₁₀ тоосонцор, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (CO), озон (O₃) болон цаг уурын үзүүлэлтүүдийг харуулуудын дүнгээр тодорхойлвол:

Улаанбаатар хотын 2022 оны хүйтний улирал 12 дугаар сарын агаар дахь агаар бохирдуулах бодисын дундаж агууламжийг өмнөх оны мөн үеийн дундаж агууламжтай харьцуулахад PM_{2.5} тоосонцор 9 мкг/м³-ээр буюу 8 %-иар, PM₁₀ тоосонцор 32 мкг/м³-ээр буюу 19 %-иар, азотын давхар исэл (NO₂) нь 3 мкг/м³-ээр буюу 4 %-иар тус тус бага, харин хүхэрлэг хий (SO₂) нь 4 мкг/м³-ээр буюу 3 %-иар их байна.

Хүснэгт 1.

Бохирдуулах бодисын нэр	Агаарын чанарын стандарт MNS4585:2016	Дундаж агууламж /мкг/м ³ /			
	Хүлцэх агууламж мкг/м ³	2018 оны 10-12-р сар, 2019 оны 1-4-р сарын дундаж /түүхий нүүрс/	2020 оны 10-12-р сар, 2020 оны 1-4-р сарын дундаж /сайжруулсан түлш-1 дэх жил/	2021 оны 11 сарын байдлаар /сайжруулсан түлш-3 дахь жил/	2022 оны 12 сарын байдлаар /сайжруулсан түлш-4 дэх жил/
PM _{2.5} тоосонцор	50	107	64	65	103
PM ₁₀ тоосонцор	100	184	112	130	132

2022 оны 11 дүгээр сарын Улаанбаатар хотын агаар дахь агаар бохирдуулах бодисын дундаж агууламжийг өмнөх оны мөн үеийн дундаж агууламжтай харьцуулахад PM_{2.5} тоосонцрын хэмжээ 1.2%-иар бага, PM₁₀ тоосонцрын хэмжээ ижил түвшинд байна.

3.10 Сайжруулсан түлш нөөцлөх, түгээх, борлуулалтын цэгүүд бий болгож, үйл ажиллагааг жигдрүүлэх ажлын хүрээнд:

Монгол Улсын Засгийн газар, Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хороо, Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны “Хөрөнгө гаргах тухай” А/1023 дугаар захирамжаар 2022-2023 оны өвөлжилтийн бэлтгэлийг хангах, нийслэлийн гэр хорооллын айл өрхийн хэрэглээнд зориулан сайжруулсан шахмал түлшний нөөц бүрдүүлж ажиллахыг Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газар, “Таван толгой түлш” ХХК-нд тус тус даалгасан. Захирамжийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор “Таван толгой түлш” ХХК, Дүүргүүдийн Засаг даргын Тамгын газартай хамтран 2022 оны 03 дугаар сараас эхлэн сайжруулсан шахмал түлшний нөөц бүрдүүлэх боломжтой агуулахын судалгааг гаргаж нөөц бүрдүүлэлтийн ажлыг хэрэгжүүлсэн. 2022 оны бүтэн жилийн байдлаар нийслэлийн өмчийн **4** агуулахад **3,735** тонн, түрээсийн гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын **55** агуулахад **96,265** тонн буюу нийт **100,000** тонн сайжруулсан шахмал түлшний нөөц бүрдүүлэн өдөр тутам хяналт тавин ажиллаж байна. Нийслэлийн зүгээс 2022 онд сайжруулсан шахмал түлшний нөөц бүрдүүлэх, агуулахын түрээсийн зардалд **3,2** тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг зарцуулсан.

Хүснэгт 2.

НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСВӨӨР БАРИГДСАН АГУУЛАХЫН ТҮЛШНИЙ НӨӨЦЛӨЛТ				
№	Хаяг	Талбайн хэмжээ	Агуулахын нэр	Нөөц
1	БЗД 21 дүгээр хороо тоосгоны задгай	1000	21-р бааз	1,195
2	СХД 4 дүгээр хороо Улаанчулуут	1000	Улаанчулуут	1,350
3	СХД 4 дүгээр хороо Үндэсний дата төв	1000	Үндэсний дата төв	Түүхий эд
4	ХУД 12 дугаар хороо Морингийн даваа	1000	Морин бааз	1,190
Нийт		4000		3,735

3.11 Сайжруулсан түлшний тээвэрлэлт

Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны А/1021 дүгээр захирамжаар нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд 2022-2023 онд сайжруулсан түлш тээвэрлэх гүйцэтгэгчийг хуулийн дагуу сонгон шалгаруулж, гэрээ байгуулан захиалагчийн хяналт тавьж ажиллахыг НАОБТГ болон “Таван толгой түлш” ХХК-нд даалгасан. Энэ ажлын хүрээнд газрын даргын 2022 оны А/04 дүгээр тушаалаар “Үнэлгээний хороо” байгуулан Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасны дагуу tender.gov.mn-ээр нээлттэй зар тавин шаардлага хангаж материал ирүүлсэн **31** аж ахуйн нэгж байгууллагатай Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, НАОБТГ болон “Таван толгой түлш” ХХК нар хамтран нийслэлийн **7** дүүргийн гэр хорооллын **203,683** айл өрхийг сайжруулсан түлшээр хангах зорилгоор “Сайжруулсан шахмал түлш тээвэрлэх гэрээ”-г байгуулан ажилласан байна.

2022 онд Баянзүрх дүүрэгт-“Нью лакшури констракшн” ХХК, “Энхдэлгэр зам констракшн” ХХК, “Бага монгол импекс” ХХК, “Өнө эрдэс баялаг” ХХК, “Монгол спорт” ХХК, “Лэнгийн цагаан овоо” ХХК, “Хийморь эйч ар трак” ХХК, Баянгол дүүрэгт-“Эрдэнэс нар хур” ХХК, “Тэхилэн” ХХК, Сонгинохайрхан дүүрэгт-“Гранд авгуш” ХХК, “Тэгш бүр”д ХХК, “Өгөөдэй богд” ХХК, “Сейф транс” ХХК, “Хэнбуг трейдинг” ХХК, “Отгонбулаг” ХХК, “Ю би холболт” ХХК, “Өнө эрдэс баялаг” ХХК, “Цацрал зам хөгжил” ХХК, “Стар нест” ХХК, Сүхбаатар дүүрэгт-“Саммит бридж” ХХК, “Тэс менежмент” ХХК, “Кросс контри” ХХК, Хан-Уул дүүрэгт-“Завхан транс нэгдэл” ХХК, “Боб энерги констракшн” ХХК, “Мейжик тайм” ХХК, Чингэлтэй дүүрэгт-“Их эрхэтдеволепмент” ХХК, “Гранд даргилах транс” ХХК, “Ганжуур цамхаг” ХХК, “Мөнгөн дарь” ХХК, Налайх дүүрэгт-“Натурал грийн бридж” ХХК, “Батсуурь тэгш хүрээ” ХХК нийт **31** тээврийн компанийн **310** гаруй тээврийн хэрэгсэл, **600** гаруй ажилтнуудын хамтаар борлуулалтын цэгийн түлшний захиалга, агуулахын түлшний нөөцийн тээвэр, гэр хорооллын айл өрхийн хэрэглээний сайжруулсан шахмал түлшийг түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2022 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийг хүртэл **565,282**

тонн түлшийг тээвэрлэж **14,1** тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг нийслэлээс олгон, хяналт тавин ажилласан байна.

Хүснэгт 3.

Ачилтын тайлан : 2022.01.01-12.05							
№	Дүүрэг	Өдөр 09:00-23:59 хооронд		Шөнө 00:00-09:00 хооронд		Нийт кг	
		Тоо	Жин кг	Тоо	Жин кг	Тоо	Жин кг
1	Сүхбаатар Дүүрэг	7211	44,626,725	1476	9,203,400	8687	53,396,125
2	Баянзүрх Дүүрэг	15828	100,135,050	4904	31,128,800	20732	128,263,850
3	Хан-Уул Дүүрэг	7587	51,717,300	1426	9,755,050	9013	61,472,350
4	Баянгол Дүүрэг	3852	27,525,650	1196	7,557,350	5048	35,083,000
5	Сонгино Хайрхан Дүүрэг	24907	160,986,175	5896	35,807,250	30803	193,793,425
6	Чингэлтэй Дүүрэг	10214	62,532,875	2700	16,976,400	12914	79,509,275
7	Налайх Дүүрэг	1878	11,517,050	401	2,247,000	2279	13,764,050
Нийт :		71477	459,040,825	17999	112,675,250	89437	565,282,075

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/1207 дугаар захирамжаар 2022 онд мөрдөгдөх сайжруулсан шахмал түлшний тээвэрлэлтийн тарифт нэмэлт өөрчлөлтийг оруулсан.

Нэр	2022 оны эхний хагас жил мөрдөгдөж байсан тариф /төг/	2022 сүүлийн хагас жилийн жил Одоо мөрдөгдөж байгаа тариф /төг/
Үйлдвэрээс агуулах	17,750	28,050
Үйлдвэрээс борлуулалтын цэг	35,500	28,050

3.12 Гэр хорооллын айл өрхийг стандартын шаардлага хангасан сайжруулсан түлшээр хангах “Нэг өрх-нэг карт” аян

Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны “Борлуулалтын урамшуулал олгох тухай” А/1022 дугаар захирамжийн хүрээнд тус газар нь сайжруулсан шахмал түлшний борлуулагч нарын борлуулалтын урамшуулал, борлуулалтын цэгийн өдөр тутмын түлшний татан авалтад хяналт тавьж ажиллахаар тусгагдсан. Нийслэлийн Засаг даргын Нийгмийн салбар, ногоон хөгжил болон агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан орлогчийн 2022 оны 08 дугаар сарын 05-ны өдрийн баталсан удирдамжаар 2022-2023 онд ажиллах сайжруулсан шахмал түлшний борлуулалтын 650 борлуулалтын цэгийг сонгон шалгаруулж үе шаттай нээн

ажиллуулж байна. 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2022 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн байдлаар 317,192.16 тонн сайжруулсан шахмал түлшийг дээрх 650 борлуулалтын цэгт тасралтгүй ханган нийлүүлж, борлуулалтын урамшууллын зардалд нийт 4,7 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг олгон хяналт тавин ажиллаж байна.

Хүснэгт 4.

Баянгол	Баянзүрх	Сонгинохайрхан	Хан-Уул	Сүхбаатар	Чингэлтэй	Нд
30	160	222	52	63	93	30
БЦ тоо	650					

№	2022 Он/сар	1	2	3	4	5	9	10
		101,443	65,705	68,179	8,210	5,154	16,945	51,554

Засгийн газрын 2021 оны 10 дугаар сарын 6-ны өдрийн ээлжит хуралдаанаар нийслэлийн хэрэглэгчдийг сайжруулсан түлшээр хангахад салбар хоорондын уялдаа холбоог шуурхай удирдлагаар хангаж ажиллах чиг үүрэг бүхий Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргаар ахлуулсан ажлын хэсгийг байгуулсан. Энэ ажлын хүрээнд 2022 онд “Нэг өрх-нэг карт” зарчмынхаа хүрээнд хэрэгжиж буй эсэхэд Таван толгой түлш ХХК-ийн “Хэрэглэгчдэд үйлчлэх алба”-тай хамтран судалгаа хийж мэдээллийн зөрчил давхардлыг арилган сайжруулсан түлшний борлуулалтын цэгийн карт уншилтад хяналт тавьж, мэдээлэл өгч ажилласан.

	НИЙТ КАРТ	ИДЭВХИТЭЙ	ХАЯСАН	УСТГАСАН
2022/01/01	303 297	250 376	52 921	
2022/06/30	301 000	199011	86989	15000

3.13 Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийн зорилтот бүлгийн айл өрхийг сайжруулсан түлшээр хангах ажлын хүрээнд

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоол, Орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хорооны 2019 оны “Үндэсний хорооны 2019 оны ажлын төлөвлөгөөнд өөрчлөлт оруулах тухай” 19/20 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны “Хөрөнгө гаргах, эрх шилжүүлэх тухай” А/805 дугаар тушаал, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны “Зорилтот өрхийг сайжруулсан түлшээр хангах тухай” А/30, “Захирамжид өөрчлөлт оруулах тухай” А/1274 дүгээр захирамжийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор өрхийн амьжиргааны түвшин тодорхойлох судалгаагаар 0-240 оноотой өрх болон байнга оршин суух хаягтаа амьдардаггүй шилжин суурьшигч өрх, өрхийн амьжиргааны түвшинг тодорхойлох судалгаанд хамрагдаагүй өрхөд сайжруулсан шахмал түлш олгох чиглэлийг холбогдох байгууллагуудад үүрэг болгосны дагуу тус ажлыг халаалтын улиралд хэрэгжүүлсэн. Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагчаар батлуулсан 2021 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн “Зорилтот бүлгийн айл өрхийг сайжруулсан шахмал түлшээр хангах” удирдамжаар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд өрхийн амьжиргааны түвшин тодорхойлох судалгааны 240 онооноос доош оноотой өрхийг хамруулах зорилгоор “Таван толгой түлш” Нийслэлийн

Нийгмийн халамжийн газартай хамтран 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2022 оны 02 дугаар сарын 15-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд **175** борлуулалтын цэгээр дамжуулан **6,098** өрхөд тус бүр 6 шуудай буюу **219,528** шуудай сайжруулсан түлш олгосон.

Хүснэгт 5.

№	Дүүргийн нэр	Хорооны тоо	Түлш олгох цэгийн тоо	Түлш авах өрхийн тоо	Нийт олгосон түлшний хэмжээ /шуудайгаар
1	Баянгол	8	12	749	26964
2	Баянзүрх	19	39	1,200	43200
3	Сонгинохайрхан	31	60	1,400	50400
4	Сүхбаатар	11	18	900	32400
5	Хан-Уул	12	21	949	34164
6	Чингэлтэй	13	25	900	32400
	Нийт	94	175	6,098	219,528

/Зорилтот өрхөд олгосон түлшний хэмжээг хүснэгтээр харуулав/

Зорилтот бүлгийн **6,098** өрхөд сайжруулсан түлш олгох ажилд НАБОТГ нь Нийслэлийн Нийгмийн халамжийн газар, Дүүргүүдийн Засаг даргын Тамгын газрын Халамж үйлчилгээний хэлтэс, Таван толгой түлш ХХК-ийн нийт **20** гаруй ажилтан албан хаагчид хяналт тавьж, санхүүгийн баримт болон хамрагдсан өрхийн хувийн хэргийг бүрдүүлэх, олголтын мэдээ гаргахад заавар, чиглэл өгч ажилласан.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу агуулах худалдан авах ажлыг зохион байгуулахаар нээлттэй тендер зарлан сонгон шалгаруулалтыг хийж гүйцэтгэгчтэй гэрээ байгуулах мэдэгдэл хүргүүлсэн.

3.14 Сайжруулсан түлшний үйлдвэр, агуулах, хангамжийн бааз хариуцан ажиллах Диспетчерүүдийн өдөр тутмын хийж хэрэгжүүлж буй ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавих, удирдлага арга зүйгээр хангах ажлын хүрээнд:

Сайжруулсан түлшний Баруун болон Зүүн бүсийн үйлдвэр, агуулах, хангамжийн бааз хариуцан ажилладаг 8 диспетчерийн өдөр тутмын ажлын гүйцэтгэл, тайлан төлөвлөгөөг

хянан удирдлага арга зүйгээр ханган ажиллаж байна. Мөн **8** диспетчерт ажлын байранд ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлж малгай, куртик, өмд иж бүрэн албаны нормын хувцасаар ханган нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэн ажиллаж байна.

3.15 Сайжруулсан түлшний зүүн бүсийн үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн уялдаа холбоог шалгах, аюулгүй ажиллагааг хангах зорилгоор хөндлөнгийн дүн шинжилгээ хийх ажлын хүрээнд:

Нийслэлийн Засаг даргын орлогчийн 2022 оны 04 дүгээр сарын 20-ны өдрийн баталсан удирдамжийн хүрээнд “Таван толгой түлш” ХХК-ийн Зүүн бүсийн үйлдвэрт хөндлөнгийн дүн шинжилгээ ажиллах ажлын хэсгийг “Монголрос цветмет” ТӨҮГ-тэй хамтран байгуулсан. Зүүн бүсийн үйлдвэр нь одоогийн байдлаар түр хугацаагаар зогсолт хийж урсгал засварын ажлыг эхлүүлсэн. “Таван толгой түлш” ХХК-ийн Зүүн бүсийн үйлдвэрийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд сайжруулсан түлшний Зүүн бүсийн үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн уялдаа холбоог нягтлан шалгах, аюулгүй ажиллагааг хангах, хөндлөнгийн дүн шинжилгээ хийх ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн 2-3 удаагийн уулзалт зохион байгуулсан.

Үндсэн ажлын чиг үүргийн хүрээнд сайжруулсан түлшний үйлдвэр, агуулах, хангамжийн бааз хариуцан ажиллах диспетчерүүдийн өдөр тутмын хийж хэрэгжүүлж буй ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавих хүрээнд 2022 онд 3-4 удаагийн уулзалт хурал зохион байгуулж, удирдлага арга зүйгээр ханган ажиллаж байна. Мөн 7 хоног тутам сайжруулсан түлшний агуулах хангамжийн баазуудын нөөцлөлтөд хяналт тавих, түлш ачилтын тайлан мэдээг гаргуулан авч, мэдээ мэдээлэл солилцон, тулгамдаж буй асуудлыг цаг тухай бүр шийдэж, арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

3.16 100кВт-аас дээш хүчин чадалтай халаалтын зууханд хяналт шалгалт хийж, магадлан итгэмжлэл хийх ажлын хүрээнд:

Агаар бохирдуулагч томоохон суурин эх үүсвэр ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад хяналт шалгалт хийж, магадлан итгэмжлэх ажлын удирдамжийг Нийслэлийн Засаг даргын агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагчаар батлуулж, холбогдох байгууллагууд руу 2021 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдрийн 1/438 тоот албан бичгээр хүргүүлэн 2021 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2022 оны 03 дугаар сарын 31-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд хяналт шалгалтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Тус ажлын хүрээнд 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай зуух ашигладаг ААНБ-ын магадлан итгэмжлэх хяналт шалгалтын дүнгээр нийслэлийн 9 дүүрэгт **246** аж ахуйн нэгж байгууллагын **410** халаалтын зуух бүртгэгдэж, тоологдов.

2021 оны халаалтын улиралд **246** аж ахуйн нэгж байгууллагын **410** халаалтын зуух бүртгэсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад **11,4** %-иар буурсан байна.

Нүүрсний хэрэглээг төрлөөр нь авч үзвэл дараах үр дүн гарсан байна. Иймд эдгээр ангилалд багтах хүчин чадалтай уурын болон усан халаалтын зуухны хэрэглэдэг нүүрсний төрөл, хэмжээг нарийн судлах зайлшгүй шаардлагатай.

Улаанбаатар хотын төвийн 9 дүүргийн хэмжээнд 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай уурын болон усан халаалтын зуух ашиглаж буй ААНБ-ууд 2021 онд нийтдээ **190,665 тн** түлш хэрэглэсэн байна. Эндээс сайжруулсан түлш **11,277 тн**, мидлинг **54,655 тн**, түүхий нүүрс **124,733 тн** тус тус хэрэглэсэн байна.

ААНБ-ын хэрэглэсэн нүүрсний хэрэглээ, дүүргээр, тонн-оор

Хүснэгт 6.

Үндсэн мэдээлэл		БЗД	БГД	БН	БХД	НД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	Нийт төвийн 9 дүүргийн хэмжээн Д
Зуухны үндсэн мэдээлэл	Байгууламжийн тоо	42	10	2	2	29	83	28	29	21	246
	Зуухны тоо	79	11	2	12	46	116	49	55	40	410
Түлшний хэмжээ	Сайжруулсан түлш	2,525	250	0	0	6	4,656	1030	2,360	450	11,277
	Мидлинг	1,865	6,730	0	0	150	42,238	2,460	912	300	54,655
	Түүхий нүүрс	35,703	0	416	10,325	8,260	17,312	23,550	22,811	6,356	124,733
	Нийт хэрэглээ	40,093	6,980	416	10,325	8,416	64,206	27,040	26,083	7,106	190,665

100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай зуух ашигладаг ААНБ-ууд нийт **190,665** тн нүүрс ашиглаж байгааг дүүрэг тус бүрээр гаргасан.

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны А/479 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн улсын нэгдсэн тоо бүртгэл хийх журам”-ын дагуу агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн мэдээллийн санг шинэчилж, тайланг 2022 оны 03 дугаар сарын 15-ны өдрийн 1/68 тоот албан бичгээр холбогдох дээд байгууллагад хүргүүлсэн.

“Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн улсын нэгдсэн тоо бүртгэл явуулах журам”-ын дагуу агаар бохирдуулагч эх үүсвэрүүдийг дараах ангилалаар бүртгэж тоолсон. Үүнд:

- **Ердийн галлагаатай 3-15кВт хүртэл хүчин чадалтай зуух.** Үүнд айл өрхийн ахуйн хэрэглээний ердийн болон сайжруулсан зуух. 2021 оны 9 дүүргийн хэмжээнд 3-15кВт хүртэл хүчин чадалтай 163,742 зуух тоологдсоны 59.2% буюу 96,908 нь ердийн, 40.8% буюу 66,834 нь сайжруулсан зуух байна.

Хүснэгт 7.

Нийслэлийн дүүргээр	Нийт зуухны тоо	Хэрэглэсэн түлшний хэмжээ			
		Нүүрс,тн	Мод,м3	Сайжруулсан түлш, тн	Бусад
Баянзүрх	35,162	0	57,111.5	15,0781.1	614
Баянгол	7,446	0	2,780.29	35,740.8	2
Багануур	3,432	13,402	6,646	0	0
Багахангай	365	2,266	393.3	0	833.5
Налайх	7,691	44,431.3	13,168.7	1,898.6	215.7
Сонгинохайрхан	59,721	0	101,893.5	193,124.4	200
Сүхбаатар	11,717	0	19,724.96	56,174.9	149
Хан-Уул	17,090	0	29,996.9	57,212.04	719.8
Чингэлтэй	21,118	0	37,447.2	74,262	77
НИЙТ	163,742	60,099.3	269,162.35	569,193.84	2,811

- **Усан халаалтын 15-100кВт хүртэл хүчин чадалтай зуух.**

Айл өрх, аж нэгжийн жижиг үйлдвэрлэл үйлчилгээний үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй ахуйн хэрэглээний бага оврын усан халаалтын зуух. 2021 онд 9 дүүргийн

хэмжээнд 15-100кВт хүртэл хүчин чадалтай 2,469 зуух тоологдсон ба жилд дунджаар 47,794 тонн түүхий нүүрс, 38,531 тонн сайжруулсан түлш хэрэглэсэн байна.

➤ **Уурын болон усан халаалтын 4200кВт-аас дээш хүчин чадалтай зуух.**

Эрчим хүчний зориулалттай төвлөрсөн дулаан хангамжийн системийн уурын болон усан халаалтын зуух. 2021 онд нийслэлийн хэмжээнд 6 байгууламжийн 41 зуух тоологдож 5,875,853 тонн түүхий нүүрс хэрэглэсэн байна.

➤ **Хөдөлгөөнт эх үүсвэр.**

Дизель түлш болон шатахуунаар ажилладаг бүх төрлийн авто тээврийн хэрэгсэл, өөрөө явагч болон зөөврийн хөдөлгөөнт хэрэгсэл 2021 оны хөдөлгөөнт эх үүсвэрийн тооллогоор 661,348 авто тээврийн хэрэгсэл тоологдсон байна.

Хүснэгт 11.

Нийт тээврийн хэрэгсэл						
Нийт тээврийн хэрэгсэл	Суудал	Нийтийн тээвэр	Ачаа	Тусгай зориулал	Цистерн	Зүтгүүр
661,348	478,256	16,587	87,226	7,174	2,809	19,586

3.17 Усан халаалтын зуухнуудад холбогдох стандартыг мөрдүүлэх

Нийслэлийн төвийн 6-н дүүрэгт үйл ажиллагаа явуулж байгаа уурын болон усан халаалтын зуух эзэмшигч аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүсэлтээр 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 12 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд нийт 50 зууханд хэмжилт хийснээс Хан-Уул дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших 19, Сонгинохайрхан дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших 8, Баянгол Чингэлтэй дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших 5, Баянгол дүүргийн нутаг дэвсгэрт 5 Баянзүрх дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших 2 аж ахуйн нэгж байгууллага хамрагдсан байна. ОББҮХ-оос өгсөн үүрэг даалгаврын дагуу Өвөрхангай аймаг, Дархан-Уул аймагт халаалтын зууханд суурилуулсан утаа шүүх төхөөрөмжийн АҮК тодорхойлж, хаягдал утааны хэмжилт хийж, дүгнэлт гаргаж ажилласан. Хаягдал утааны хэмжилтийн өгөгдлүүдийг боловсруулж хэмжилтийн дүнг MNS5043:2016, MNS 5919:2009, MNS5457:2005 стандартуудыг баримтлан заасан үзүүлэлттэй тус тус харьцуулан хэмжилтийн дүнг боловсруулсан байна.

100кВт-аас дээш хүчин чадалтай усан болон уурын халаалтын зуух эзэмшигч 50 аж ахуйн нэгж, байгууллагын халаалтын зууханд хаягдал утааны хэмжилт хийж, хэмжилтийн орлого 8,5 сая төгрөгийг нийслэлийн төсөвт төвлөрүүлсэн.

3.18 Сайжруулсан шахмал түлшинд хэмжилт хийх ажлын хүрээнд:

Засгийн Газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоолтой холбоотойгоор иргэн, аж ахуйн, нэгж байгууллагад түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглосон бөгөөд сайжруулсан шахмал түлш хэрэглэн үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүсэлтээр 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 12 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд нийт 70 дээжид хаягдал утааны хэмжилт хийж дүнг

боловсруулж Монгол Улсын MNS5216:2016 стандартыг баримтлан заасан үзүүлэлттэй тус тус харьцуулан холбогдох албан байгууллага ААНБ-д хүргүүлсэн.

3.19 Байгаль орчинд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэрлэл үйлчилгээнд агаарын чанарын хяналт, хэмжилт хийсэн.

1. Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газраас СБД-ийн 10-р хорооны нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа барилгын материалын худалдааны төвүүдийн орчимд орчны агаарын чанарыг тодорхойлох хэмжилтийг PM2.5, PM10, SO₂, NO₂ гэсэн 4 үзүүлэлтээр хийж гүйцэтгэсэн. Хэмжилтийг AQMS-9000 тусгай зориулалтын хөдөлгөөнт харуулд суурилагдсан Япон улсад үйлдвэрлэсэн APNA-360, APSA-360, Герман улсад үйлдвэрлэсэн Dustrack8533 маркийн автомат хэмжилтийн багажуудаар хийсэн болно.

Хэмжилтийн үр дүн: Сүхбаатар дүүргийн 10-р хорооны нутаг дэвсгэрт байрлах 100 айлын барилгын материалын худалдааны төвийн орчимд орчны агаарын чанарыг тодорхойлох хэмжилтийг ажлын ба амралтын өдөр гэсэн байдлаар харьцуулан хийсэн.

Энэхүү хэмжилтээр PM10 тоосонцрын хэмжээ ажлын өдөр **112мкг/м³** амралтын өдөр **40мкг/м³** буюу **72мкг/м³** буюу **2,8 дахин их** байсан бол PM2,5 тоосонцор **29мкг/м³** буюу **1,8 дахин их**, SO₂ хүхрийн давхар исэл **11 мкг/м³** буюу **27,5%-иар их**, NO₂ азотын давхар исэл **46мкг/м³** буюу **1,6 дахин их** байна.

2. Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газраас СБД-ийн 2-р хорооны нутаг дэвсгэрт байрлах МТ колонк болон 31-р сургуулийн орчинд орчны агаарын чанарыг тодорхойлох хэмжилтийг PM2.5, PM10, SO₂, NO₂ гэсэн 4 үзүүлэлтээр хийж гүйцэтгэв.

Хэмжилтийг AQMS-9000 тусгай зориулалтын хөдөлгөөнт харуулд суурилагдсан Япон улсад үйлдвэрлэсэн APNA-360, APSA-360, Герман улсад үйлдвэрлэсэн Dustrack 8533 маркийн автомат хэмжилтийн багажуудаар хийж гүйцэтгэв.

3.21 Авто замын хөдөлгөөнд оролцож буй нийтийн болон ачаа тээврийн хэрэгслийн хаягдал утааны агууламжийг тодорхойлох шинжилгээт хяналт шалгалт хийж, стандартад нийцүүлэх арга хэмжээний хүрээнд:

Автотээврийн хэрэгслийн ялгарах хаягдал утаан дахь агаар бохирдуулах бодисыг хэмжиж үнэлгээ дүгнэлт өгөх хяналт шалгалтын ажлын удирдамжийг Нийслэлийн Засаг даргын нийгмийн салбар, ногоон хөгжил болон агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан орлогчоор удирдамжийг батлуулахаар ажиллаж байна. 2022 оны 12 сарын 06-07-ны өдрийн хооронд хэмжилтийн ажлыг хийсэн. Авто тээврийн үндэсний төв болон тээврийн цагдаагийн албатай хамтран хэмжилтийн ажлыг 2023 онд үргэлжлүүлж хийж гүйцэтгэнэ.

3.22 Автомашинаас ялгарах бохирдол хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх хор уршиг, түүнийг бууруулахын тулд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар иргэн, хуулийн этгээдэд зөвлөмж мэдээлэл хүргүүлэх ажлын хүрээнд:

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны 09 дүгээр сарын 16-ны өдрийн “Автомашингүй өдөр нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах тухай” А/1206 тоот захирамжийн хүрээнд 2022 оны 09 дүгээр сарын 25-ны “Автомашингүй өдөр-2022” нэгдсэн арга хэмжээг Сүхбаатарын талбайд зохион байгуулсан. Тус өдөрлөгөөр явуулын станцаар орчны агаарын чанарын хэмжилтийг Баруун 4 зам, Тэнгис кино

театрын урд талбай, Сансарын И-Мартын уулзвар, Зүүн 4 замын уулзваруудад хэмжилтийг хийсэн. Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх хор уршиг, түүнийг бууруулахын тулд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар иргэн, хуулийн этгээдэд тараах материал болон зөвлөмж мэдээлэл өгч ажилласан.

Хэмжилтээр тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн хэвийн үргэлжилж байсан үеийг хөдөлгөөн хязгаарласан үед, ижил сонгосон байршилтай харьцуулахад дараах дараах үр дүн гарсан байна. Үүнд:

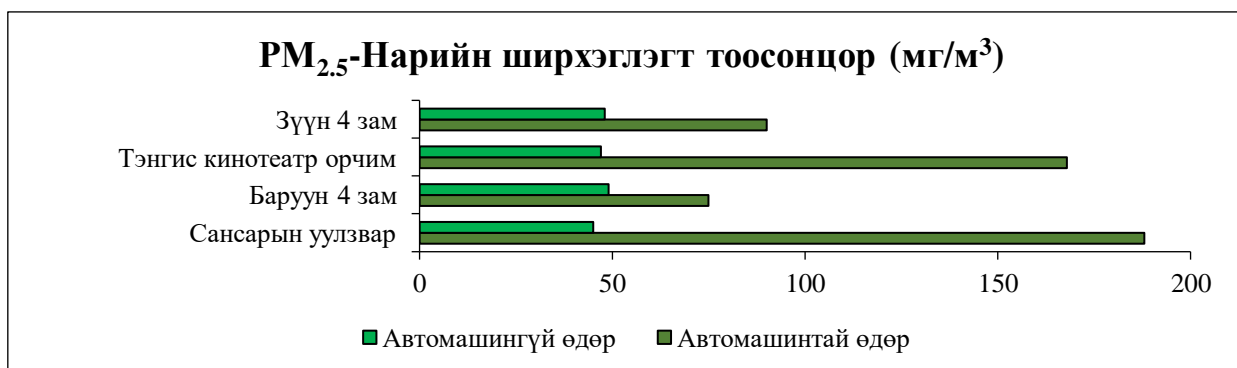
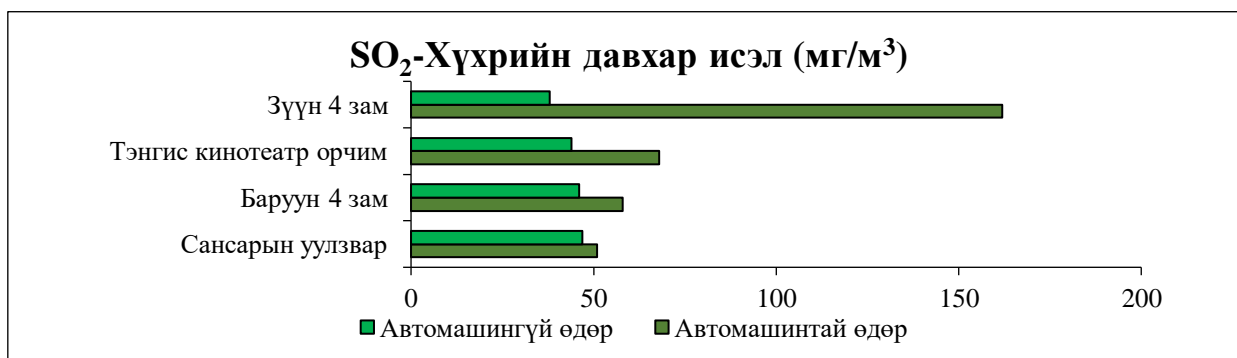
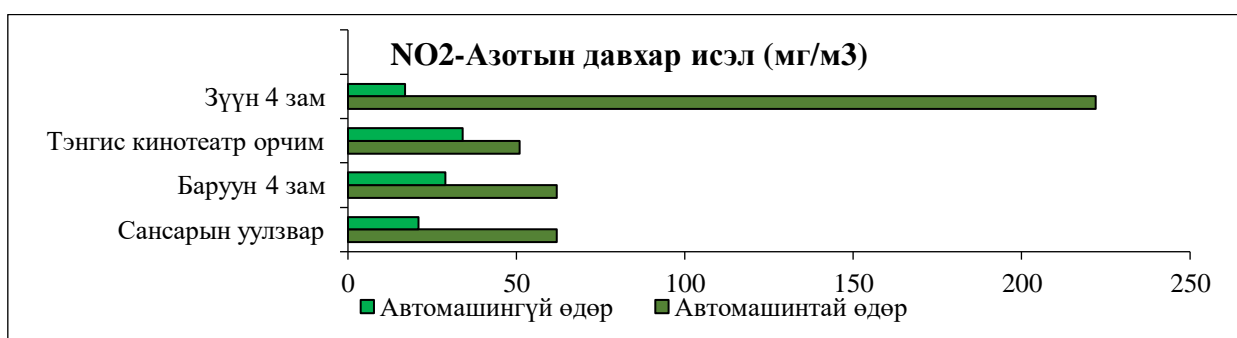
Байршил	Зүүн 4 зам			
Агаар бохирдуулах бодис /мкг/м3/	NO ₂	SO ₂	PM2.5	PM10
Автомашинтай өдөр	222	162	90	108
Автомашингүй өдөр	17	38	48	53
Харьцуулалт	13 дахин бага	4,2 дахин бага	1,8 дахин бага	2,3 дахин бага

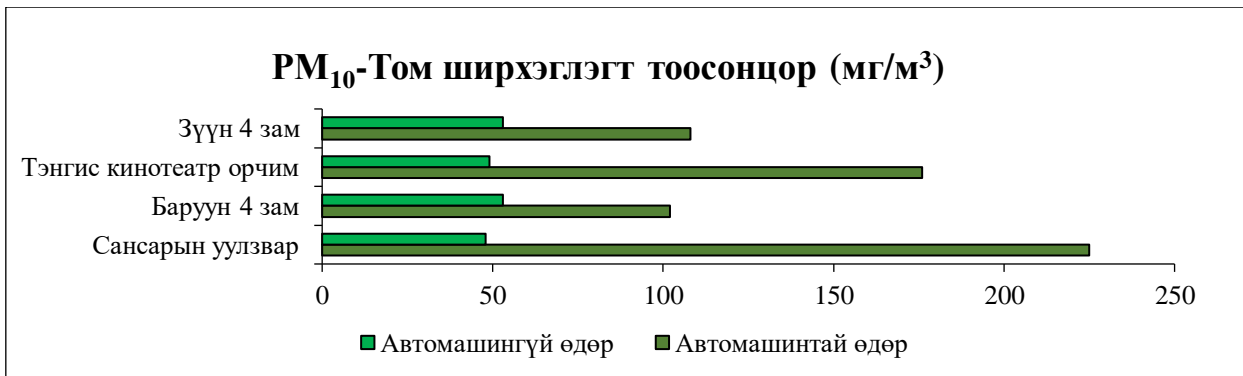
Байршил	Баруун 4 зам			
Агаар бохирдуулах бодис /мкг/м3/	NO ₂	SO ₂	PM2.5	PM10
Автомашинтай өдөр	62	58	75	102
Автомашингүй өдөр	29	46	49	53
Харьцуулалт	2,1 дахин бага	20%-иар бага	1,5 дахин бага	1,9 дахин бага

Байршил	Тэнгис кинотеатр орчим			
Агаар бохирдуулах бодис /мкг/м3/	NO ₂	SO ₂	PM2.5	PM10
Автомашинтай өдөр	51	68	168	176
Автомашингүй өдөр	34	44	47	49
Харьцуулалт	34%-иар бага	26%-иар бага	3,5 дахин бага	3,5 дахин бага

Байршил	Сансарын уулзвар			
	NO ₂	SO ₂	PM _{2.5}	PM ₁₀
Агаар бохирдуулах бодис /мкг/м ³ /				
Автомашинтай өдөр	62	51	188	225
Автомашингүй өдөр	21	47	45	48
Харьцуулалт	2,9 дахин бага	8%-иар бага	4,1 дахин бага	4,6 дахин бага

Тайлбар: NO₂-азотын давхар исэл, SO₂-хүхрийн давхар исэл, PM_{2.5}-нарийн ширхэгт тоос, PM₁₀-том ширхэгт тоос

3.23 Нийслэлийн болон төрийн өмчийн халаалтын зуухыг буулгаж, төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажлын хүрээнд:

Нийслэлийн төрийн өмчийн Баянзүрх дүүргийн 19 дүгээр хороонд байрлах Зэвсэгт хүчний 189 дүгээр ангийн барилгыг дулаанаар хангадаг 1 халаалтын зуухыг төвийн дулаанд холбосон. Мөн 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай “Хэсэгчилсэн инженерийн хангамжийн удирдах газар” ОНӨААТҮГ-ын харьяа БЗД-ийн 19 дүгээр хороонд байрлах 148 дугаар сургууль, 23 дугаар хороонд байрлах 6 дугаар цэцэрлэг, нийт 4 зуухыг хийн хангамжид шилжүүлэх ажил хийгдэж барилга угсралтын ажил нь 100%-ийн гүйцэтгэлтэй байна.

3.24 Агаар бохирдуулж байгаа эх үүсвэрийн тооллого явуулж, бүртгэл, мэдээллийн санг шинэчлэн бүрдүүлэх ажлын хүрээнд:

Агаарын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1, 8.1.5, 27 дугаар зүйлийн 27.1, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын тушаал, Нийслэлийн Засаг даргын захирамжийг тус тус үндэслэн агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн нэгдсэн тоо бүртгэлийн ажлыг жил бүр нийслэлийн 9 дүүргийн хэмжээнд зохион байгуулдаг. 2021-2022 оны агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн тоо бүртгэл хийх ажлын хэсгийг Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны 11-р сарын 29-ний өдрийн А/930 дугаар захирамж, агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн нэгдсэн тоо бүртгэл хийх ажлын удирдамжийг батлуулсан. Тус ажлын хүрээнд Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн бүртгэл тооллогыг батлагдсан маягтын дагуу бөглөж, www.envpol.mne.gov.mn цахим системд бүртгэлжүүлнэ. 3-15квт хүчин чадалтай ахуйн хэрэглээний 163,742 зуух, 16-100 кВт хүчин чадалтай 2,469 зуух, 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай 410 усан халаалтын зуух, Дулааны цахилгаан 6 станцын 4200 кВт-аас дээш хүчин чадалтай 41 зуух тус тус тоологдож, мэдээллийн санг шинэчлэж ажилласан.

3.25 Эх үүсвэрийн ялгарлын инвентор шинэчлэх төлөвлөгөө боловсруулах:

Жайка төслийн баг, ЦУОШГ болон УЦУОСМХ-тэй хамтран тархалтын загварчлалыг боловсруулах төлөвлөгөө гаргаж ажилласан. Хэрэгжилтийн явцтай уялдуулан цаашдын ажлын төлөвлөгөөг шинэчлэн, хэрэгжилтийг хангаж ажиллаж байна. 2021 оны эх үүсвэрийн инвенторын дата мэдээллийн шинэчлэхээр 2022 оны 09 дүгээр сарын 05-ны өдрийн 1/460 тоот албан бичгээр холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн.

- Автотээврийн үндэсний төв
- Дулааны цахилгаан станц-2
- дулааны цахилгаан станц -3
- дулааны цахилгаан станц-4

- Амгалан дулааны станц тус бүрээс агаарын бохирдлын суурин эх үүсвэрийн тоо бүртгэл, уурын болон усан халаалтын 4200 кВт-аас дээш хүчийн чадалтай зуухын тоон мэдээллийг шинэчлэн авсан.

Хүний нөөцийн чадавхжуулалт, нийгмийн баталгаа:

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, Захирагчийн ажлын албаны бүтэц, тэдгээрийн орон тооны хязгаарыг батлах тухай Монгол Улсын Засгийн газрын 2021 оны 360 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарыг батлах тухай Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/1105 дугаар захирамжаар байгууллагын орон тооны хязгаарыг 40 хүртэл байхаар тогтоосон.

2022 оны жилийн эцсийн байдлаар тус газар нь төрийн захиргааны 20, төрийн үйлчилгээний 18, нийт 40 хүний орон тоотой ажиллаж байгаа бөгөөд Төрийн албаны төв зөвлөлийн 2022 оны 324, 325 дугаар тогтоолоор төрийн захиргааны албан тушаалын тодорхойлолтыг өөрчлөх болон шинэчлэн батлах зөвшөөрлийг авч, газрын даргын 2022 оны А/42, А/43 дугаар тушаалаар албан тушаалын тодорхойлолтыг 2021 баталгаажуулан газрын даргын 2022 оны 1/277 дугаар албан бичгээр Төрийн албаны төв зөвлөлд “Албан тушаалын тодорхойлолт”-оо баталгаажуулан хүргүүлж ажилласан.

Байгууллагын хүний нөөцийг хөгжүүлэх, сургалтын болон нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд дараах ажлыг хийж гүйцэтгээд байна.

Хүний нөөцийг чадавхжуулах, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах талаар байгууллагын 2022 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтын хэрэгжилт

Хүснэгт №16.

Зорилт	№	Үйл ажиллагаа	Шалгуур үзүүлэлт	Зорилтот түвшин (тоо, хэмжээ, хувь)	Хүрсэн түвшин (хэрэгжилтийн хувь, тоо хэмжээ)	Зарцуулсан хөрөнгө, эх үүсвэр гүйцэтгэлээр (мян.төг)	Тайлбар
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Хүний нөөцийг чадавхжуулах	1.	Албан хаагчдын мэдлэг, мэргэжлийг дээшлүүлэх чиглэлээр зохион байгуулсан гадаад, дотоодын сургалт	Дотоод сургалтын тоо	5-аас доошгүй	8 удаагийн сургалтад давхацсан тоогоор 16 албан хаагч хамрагдсан. 100%		1.ТАЗ-ийн сургалтад-10, 2.Удирдлагын академийн сургалтад-5 албан хаагч хамрагдаж гэрчилгээ авсан. 3.НЗДТГ-ын Хүний хөгжлийн төвийн сургалтад-26, /давхацсан тоогоор/, 4.Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн сургалтад-5, 5.“Үр дүнд суурилсан хяналт, шинжилгээ үнэлгээ” сэдэвт сургалтад
			Албан хаагчдын хамрагдсан байдал	95 хувиас дээш	Давхацсан тоогоор 84 албан хаагч хамрагдсан. 100%		

							байгууллагын 2 албан хаагчид хамрагдсан, 6.Бусад байгууллагын сургалтад-26,
			Гадаад сургалтад албан хаагчдын хамрагдсан байдал	10 хувиас дээш	JICA-ийн цахим сургалтад 7 албан хаагчид хамрагдсан. 100%	-	Дэлхий даяар тархаад буй цар тахал болох (COVID-19)-той холбоотойгоор албан хаагчид гадаадын сургалтад хамраагдаагүй. Харин JICA-ийн 5 удаагийн цахим сургалтад-7, /давхацсан тоогоор/,
2.	Мэргэшсэн, туршлагатай хүний нөөцийг бүрдүүлэх	3 болон түүнээс дээш жил ажилласан мэргэшсэн боловсон хүчний үзүүлэлт		95 хувиас дээш	Төрийн жинхэнэ албан тушаалд 20, төрийн үйлчилгээний албан тушаалд 16 албан хаагч, нийт 36 албан хаагч ажиллаж байна. 100%	6,944,000	1.ISO9001:2018 чанарын менежментийн тогтолцоо ОУ-ын стандарт нэвтрүүлэх, зөвлөх үйлчилгээ авах сургалтад-36
Хэсгийн дундаж: 100%							
2. Албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах	3. Цалин хөлс, шагнал урамшууллын тогтолцоог хэрэгжүүлэх	Шагнал, урамшуулалд хамрагдсан албан хаагчдын тоо		Гүйцэтгэлээр	Яамны шагналаар-3, НИТХ-ын шагналаар-5, НЗД-ын шагналаар-4, УБ хотын ЗАА-ны шагналаар-6 буюу нийт 18 албан хаагчид шагнагдсан. 100%	-	Тэмдэглэлт өдрүүдийг тохиолдуулан хариуцсан ажилдаа амжилт гарган ажиллаж байгаа ажилтан, албан хаагчдыг төрийн дээд одон, медаль, салбарын болон бусад байгууллагын шагналд тухай бүрт нь тодорхойлон ажилласан бөгөөд 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 18 ажилтан, албан хаагчид холбогдох дээд байгууллагуудын

						шагналаар шагнагдаад байна.
		Албан хаагчдын үйл ажиллагааны үнэлгээ, ажилласан жил, ур чадварыг харгалзан олгох нэмэгдэл, зэрэг дэв, шатлал ахиулах	Гүйцэтгэлээр	15 албан хаагчид удаан жилийн нэмэгдэл, 12 албан хаагчид зэрэг дэвийн нэмэгдэл олгосон. 100%	/ур чадварт 18,676,160 төг, зэрэг дэвийн нэмэгдэлд 19,749,137 төг, удаан жилийн нэмэгдэлд 12,427,374 төг буюу нийт 50,852,671 төгрөг/-ийг зарцуулагд байна.	Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны “Төрийн захиргааны албан тушаалын зэрэг дэв, түүний нэмэгдэл олгох тухай” А/270 дугаар захирамжаар байгууллагын төрийн жинхэнэ 12 албан хаагчдад шинээр зэрэг дэв болон нэмэгдлийг олгосон бол ТҮ-ний нийт 16 албан хаагчдад ур чадварын нэмэгдлийг 10-25 хувиар газрын даргын 2022 оны Б/25, Б/50, Б/83 дугаар тушаалаар олгож байна.
		Цар тахал (COVID-19)-өөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд албан хаагчдыг аюулгүй байлыг хангах	Гүйцэтгэлээр (эргүүлгийн хуваарь)	Давхацсан тоогоор нийт 36 албан хаагчдад I дүгээр улиралд амны хаалт, гар ариутгагч болон бээлий олгосон. 100%	/2022 оны I улиралд нийт 4,981,800 төгрөг/-ийн халдвар, хамгааллын хэрэгслийг олгоод байна.	Албан хаагчдыг корано вирусээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор халдвар, хамгааллын хэрэгслээр газрын даргын 2022 оны А/16 дугаар тушаалаар зардал гарган хангаад байна.
		Албан хаагчдад сар бүр олгох хоол, унааны зардлыг нэмэгдүүлэх	Гүйцэтгэлээр	Албан хаагч бүрт сар тутам унаа, хоолны зардалд 115,000 төгрөг олгож байна. 100%	/унаанд 3,513,000 төг, хоолонд 35,690,500 төг буюу нийт 39,203,500 төгрөг/-ийг албан хаагчдад жилээр төсөвлөн зарцуулагд байна.	

			Илүү цагийн ажлын цалин хөлсийг олгох	Гүйцэтгэлээр	Бүх нийтийн амралт, баяр ёслолын өдрүүдэд ажилласан албан хаагчдад нэмэгдэл олгож байна. 100%	/илүү цагийн нэмэгдэлд нийт 9,806,909 төгрөг/-ийг газрын даргын тушаалаар олгоод байна.	Тайлант хугацаанд газрын даргын 9 удаагийн тушаалаар нийт давхацсан тоогоор 110 албан хаагчдад илүү цагийн нэмэгдэл хөлсийг олгож ажилласан.
4.	Албан хаагчдын ажлын байрны хэвийн нөхцөлийг бүрдүүлсэн байдал	Албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Гүйцэтгэлээр	Газрын даргын 2022 оны А/31, А/95 дугаар тушаалаар албан хэрэгцээнд 1 ширээ, 3 компьютер, 2 дэлгэц худалдан авсан. 100%	/Суурин компьютер /Dell OptiPlex, иж бүрэн/ 3 ширхэг болон бусад эд хөрөнгийг худалдан авахад нийт 14,349,900 төгрөг/-ийг ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд зарцуулагд байна.		
		Ажилтан, албан хаагчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах		Гүйцэтгэлээр	Хөдөлмөр, аюулгүй ажиллагааг хангах зорилтын хүрээнд 2,600,000 төгрөгийг зарцуулагд байна. 100%	/Аюулгүй байдлын хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангахад 2,600,000 төг, төгрөг зарцуулсан болно/.	Нийт 8 хяналт, зохицуулалтын ажилтанд газрын даргын 2022 оны А/30 дугаар тушаалаар зардал гарган хөдөлмөр, хамгааллын хувцас, хэрэгслээр хангасан болно.
		Хэсгийн дундаж: 100%					
5.	Албан хаагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх	Эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг	Жилд 1-ээс доошгүй удаа	100%	Байгууллагын нийт 37 ажилтан, албан хаагчдыг үнэ төлбөргүйгээр эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг,	0	Байгууллагын нийт албан хаагчдаас 2022 оны 04 дүгээр сард “Эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах талаарх судалгаа”-г авсан бөгөөд нийт албан хаагчдын олонхын саналаар намар эрүүл мэндийн урьдчилан
		Албан хаагчдын хамрагдалт					

				оношлогоонд хамруулсан. 100%	сэргийлэх үзлэг, оношилгоонд хамруулах хүсэлт гаргасан дагуу Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хүрээнд байгууллагаас зардал гаргахгүйгээр Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газартай хамтран 2022.11.05 өдөр “Эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээ”-нд төлбөргүйгээр бүрэн хамруулж төлөвлөгөөний дагуу ажиллаж байна.
Хэсгийн дундаж: 100%					
Үнэлгээний дундаж хувь: 100%					

Албан хаагчдыг чадавхжуулах, мэргэшүүлэх зорилгоор 2022 оны сургалтын төлөвлөгөөг боловсруулж, 3 дугаар сард газрын даргаар баталгаажуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Байгууллагын хэмжээнд 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар давхацсан тоогоор 48 албан хаагчид дотоодын сургалт, семинарт оролцож, туршлага судалж, мэдлэгээ дээшлүүлсэн. Үүнийг дараах байдлаар авч үзвэл:

- 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар:
 - ISO9001:2018 чанарын менежментийн тогтолцоо ОУ-ын стандарт нэвтрүүлэх , зөвлөх үйлчилгээ авах сургалтад нийт албан хаагчдыг хамруулж байна.
 - Удирдлагын академийн холбогдох сургалтад 5 албан хаагчид суралцаж, гэрчилгээ авсан.
 - ТАЗ-өөс онлайнаар цуврал хэлбэрээр хүргэсэн цахим сургалтад тухай бүрт /Пүрэв гариг бүр/.
 - Харьяа дээд газраас зохион байгуулах сургалтад 10 албан хаагчид,
 - JICA–ийн мэргэжлийн дагуух сургалтад давхацсан тоогоор 7 албан хаагчид,
 - Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас зохион байгуулсан “Үр дүнд суурилсан хяналт, шинжилгээ үнэлгээ” сэдэвт сургалтад байгууллагын 2 албан хаагчид хамрагдсан, гэрчилгээ авсан.
 - Нийслэлийн ЗДТГ-ын Хүний нөөцийн хөгжлийн төвийн сэдэвчилсэн сургалтад нийт давхацсан тоогоор 16 албан хаагчид,
 - Салбар, чиглэлийн дагуух байгууллагуудын цахим сургалтад 10 албан хаагчид тус тус хамрагдсан бөгөөд давхацсан тоогоор 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 84 албан хаагчид сургалтад хамрагдсан болно.

		ЦЭГ	ОЮУН	
1.	Даваа	Ёс зүйн хоёрдмол байдал, ёс зүйтэй шийдвэр гаргах үйл явц	10:10-11:40	доктор, дэд профессор Ч.Эрдэнэчимэ
2.	Мягмар	Ёс зүйн зөрчлийг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа	14:20-15:50	доктор, дэд профессор А.Алтанзул , доктор М.Досымбек
3.	Лхагва	Ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагаа	10:10-11:40	доктор Ж.Алтайбаатар
4.	Баасан	Төрийн байгууллагад ёс зүйн менежментийн зарчмуудыг дэмжин хөгжүүлэх арга.	10:10-11:40	доктор, дэд профессор Ц.Нарантуул

Удирдлагын академийн сургалтын хөтөлбөр, сургалтад хамрагдаж гэрчилгээ авсан байдал

Байгууллагын нийт 38 албан хаагчийн хувийн хэргийг шинэчилж, шинээр ажилд орсон албан хаагчдад хувийн хэрэг үүсгэж, холбогдох баримтуудыг дарааллын дагуу хавсарган хувийн хэргийн баяжилтыг хийж ажилласан.

Албан хаагчдын хувийн хэргийг цэгцэлж, нөхөн бүрдүүлэлт хийсэн байдал

Байгууллагын албан хаагчдын “Ээлжийн амралт эдлүүлэх хуваарь”-ийг Газрын даргын 2022 оны А/07 дугаар тушаалаар батлуулсан бөгөөд уг тушаалтай уялдуулан төрийн албыг тасралтгүй жигд явуулах зорилгоор албан хаагчдын “Орлон ажиллах хуваарь”-ийг хавсралтаар гарган, баталгаажуулсан. 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар 38 ажилтан, албан хаагчид ээлжийн амралтаа биеэр эдэлсэн бөгөөд 2022 онд ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтаа биеэр эдэлж чадаагүй албан хаагч байхгүй болно. Албан хаагчдын ээлжийн амралтын зардалд 2022 онд нийт 30,763,345 төгрөгийг зарцуулсан болно.

Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 2022 онд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг гарган, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Байгууллагын нийт албан хаагчдаас 2022 оны 04 дүгээр сард “Эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах талаарх судалгаа”-г авсан бөгөөд нийт албан хаагчдын олонхын саналаар эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, оношилгоонд хамруулах хүсэлт гаргасан дагуу Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хүрээнд байгууллагаас зардал гаргахгүйгээр Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газартай хамтран 2022 оны 11 дүгээр сарын 05-ны өдөр “Эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээ”-нд үнэ төлбөргүйгээр бүрэн хамруулж төлөвлөгөөний дагуу ажиллаж байна.

Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хууль шинэчлэн батлагдсантай холбогдуулан байгууллагын нийт албан хаагчдаас санал авч, газрын даргын 2022 оны А/06 дугаар тушаалаар байгууллагын “Хөдөлмөрийн дотоод журам-ыг шинэчлэн батлаад байна.

Шинэчлэн батлагдсан “Хөдөлмөрийн дотоод журам”-д албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах болон тэтгэмж, дэмжлэг тусламжийн мөнгөн дүнг тодорхой хэмжээгээр нэмэгдүүлэн олгохоор тусгасан болно.

Төрийн үйлчилгээний 16 ажилтанд I дүгээр улирлын ур чадварыг 10-25 хувиар тооцон газрын даргын 2022 оны Б/25 дугаар тушаалаар, II дугаар улирлын ур чадварыг газрын даргын Б/50 дугаар тушаалаар 17 ажилтанд, III дугаар улирлын ур чадварыг газрын даргын 2022 оны Б/83 дугаар тушаалаар тус тус дүгнэн олгосон байна.

Цар тахлын эрсдэлээс албан хаагчдыг сэргийлэх зорилгоор 36 ажилтан, албан хаагчдад 2022 оны I дүгээр улиралд газрын даргын 2022 оны А/16 дугаар тушаалаар 4,981,800 төгрөгийн зардал гарган ширхэг амны хаалт болон халдвар хамгааллын хэрэгслийг олгосон.

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын газраас ирүүлсэн чиглэлийн дагуу “Нийслэлийн агаар, орчны бохирдолтой тэмцэх газар албан хаагчдын сахилга, хариуцлагыг дээшлүүлэх ажлын төлөвлөгөө”-г 2022 оны 04 дүгээр сард гарган, хэрэгжилтийг сар бүрийн 25-ны өдөр Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт хугацаанд нь тайлагнан ажилласан байна.

Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хууль 2022 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэхтэй холбогдуулан биеийн давхцахгүй өгөгдөл (гарын хурууны хээ)-ийг байгууллагын цаг бүртгэлийн төхөөрөмжийн мэдээллийн сангаас устгах ажлыг зохион байгуулах ажлын хэсгийг газрын даргын 2022 оны А/33 дугаар тушаалаар байгуулж, цаг бүртгэлийн төхөөрөмжөөс албан хаагчдын хурууны хээг бүрэн устгасан бөгөөд автомат цаг бүртгэлийн системээр албан хаагчдын ажлын цагийг нүүрний өгөгдлөөр танилцан, бүртгэж хяналт тавьж, хоцорсон, тасалсан цагийг цалингийн тооцоотой уялдуулан тооцож байна.

Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хууль 2022 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхлэхтэй холбогдуулан биеийн давхцахгүй өгөгдөл (гарын хурууны хээ)-ийг байгууллагын цаг бүртгэлийн төхөөрөмжийн мэдээллийн сангаас устгах ажлыг зохион байгуулах ажлын хэсгийг газрын даргын 2022 оны 04 дүгээр сарын 29-ний А/33 дугаар тушаалаар байгуулагдан байгууллагын нийт 36 албан хаагчдын хурууны хээний мэдээллийг бүрэн утгаж, энэ тухай илтгэх хуудсыг нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар болон нийслэлийн Цахим хөгжил, мэдээллийн технологийн газарт тус тус гаргаж өгөхийн зэрэгцээ хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

3.27 Албан бичиг шийдвэрлэлт

Байгууллагын хэмжээнд 2022 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн байдлаар Удирдлагад 6, Захиргааны хэлтэст 344, Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтэст 339, Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтэст 153 нийт 842 албан бичиг ирсэн байна. Үүнээс хариугүй бичиг 620, хариутай бичиг 222 буюу хариутай бичгийн шийдвэрлэлтийн хувь 98,31%, нийт ирсэн бичгийн шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа 5.36 хоног байна.

Мөн 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар ирсэн албан бичиг цаасаар хүлээн авч, бүртгэлийн дэвтэр хөтөлж eDoc.ub.gov.mn програмд скайнердаж оруулан удирдлагад шилжүүлэн ажилласан. Явсан бичгийг тухай бүрт нь бүртгэлийн дэвтэрт бүртгэн нэг хувийг тогтмол хадгалан ажиллаж байна. Албан хаагчдаас ирүүлсэн албан бичгийн болон

тушаалын төслийг боловсруулан хэвлэмэл хуудсанд стандартын дагуу хэвлэн бэлтгэн ажиллаж байна.

3.28 Өргөдөл гомдлын талаар хийсэн ажил:

Байгууллагын хэмжээнд 2021 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн байдлаар хугацаандаа шийдвэрлэж хариу өгсөн 150, хугацаа хэтэрч шийдвэрлэгдсэн 6 нийт 156 өргөдөл, гомдол ирсэн. Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа 10 хоног 00 цаг 23 минут байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрийн 187 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтэд дүн шинжилгээ хийхэд:

Байгууллагын хэмжээнд 2022 оны 01 сарын 01-ний өдрөөс 12 дугаар сарын 30-ний өдрийн байдлаар нийт 161 өргөдөл, гомдол ирсэн байна.

Дээрх өргөдөл гомдлыг шийдвэрлэлтийн хугацаагаар тайлагнавал:

- хугацаандаа шийдвэрлэж хариу өгсөн 154,
- Шийдвэрлэх шатандаа байгаа буюу судлагдаж буй 3,
- ✓ 5 хоногт багтаан шийдвэрлэсэн 80,
- ✓ 10 хоногт багтаан шийдвэрлэсэн 28,
- ✓ 15 хоногт багтаан шийдвэрлэсэн 15,
- ✓ 30 хоногт багтаан шийдвэрлэсэн 27,
- ✓ хугацаа хэтэрч шийдвэрлэсэн 4, нийт 161 өргөдөл, хүсэлт байна.

Хугацаанд нь шийдвэрлэсэн нийт 154 өргөдөл гомдлыг дүгнэхэд эрх зүйн үндэслэлтэй нэг мөр эцэслэн шийдвэрлэж, хуулийн хугацаанд иргэнд танилцуулан албан бичиг болон аман хэлбэрээр хариу өгч ажилласан байна. ERP өргөдөл гомдлын системд тогтмол хяналт тавьж, ирсэн өргөдөл гомдлыг цаг хугацаанд нь удирдлагад шилжүүлж байна.

Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлтийн зөрчлийн талаар:

Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг тухайн байгууллагын өргөдөл, гомдлын асуудал хариуцсан ажилтан өдөрт нь хүлээн авч, өргөдөл, гомдлын нэгдсэн системд бүртгэх, хянан шийдвэрлэх эрх бүхий этгээдэд өдөрт нь шилжүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд:

- ✓ явцын тэмдэглэл хөтлөөгүй албан хаагчийн 4 өргөдөл, хүсэлт байна.

Тус зөрчлийн талаар хариуцсан албан тушаалтанд мэдэгдэн дээрх зөрчлийг дахин давтахгүй байх талаар зөвлөгөө өгсөн.

Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлтийн зөрчлийн талаар:

Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг тухайн байгууллагын өргөдөл, гомдлын асуудал хариуцсан ажилтан өдөрт нь хүлээн авч, өргөдөл, гомдлын нэгдсэн системд бүртгэх, хянан шийдвэрлэх эрх бүхий этгээдэд өдөрт нь шилжүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд:

- ✓ өдөрт нь багтаан хүлээн аваагүй Удирдлага-14, албан хаагч-12,
- ✓ явцын тэмдэглэл хөтлөөгүй албан хаагч-5,
- ✓ өдөрт нь багтаан шилжүүлээгүй-4 өргөдөл, гомдолтой байна.

Удирдлагын цохолттой иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг тухайн албан хаагч өдөрт нь хүлээн авч танилцах, явцын тэмдэглэлийг 10 хоног тутам хөтөлж, хэвших талаар заавар зөвлөмжийг тогтмол өгч ажиллаж байна.

2022 оны жилийн эцсийн байдлаар өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа 9 хоног 20 цаг 49 минут үзүүлэлттэй болж эхний хагас жилийн байдлаас 20% буурч нэг оронтой тоонд ороод байна. Иймээс цаашид өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлтийн хоногийг бууруулах төлөвлөгөөг гарган ажиллаж байна

3.29 Архив бүрдүүлэлт, хадгалалт ашиглалт:

Газрын даргын баталсан 2022 оны ХХНЖ-ын дагуу үйл ажиллагааны явцад үүссэн 2021 оны 116 Хадгаламжийн нэгжийг стандартын дагуу бүрдүүлэн баримт үүсгэж архивын баримт үүсгэсэн.

Архивын улсын үзлэг зохион байгуулсан комиссоос өгсөн зөвлөмжийн дагуу төлөвлөгөө боловсруулан газрын даргаар батлуулж хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байгаа бөгөөд холбогдох дээд шатны байгууллагад тайлан мэдээг хугацаанд нь хүргүүлсэн. 2013-2020 оны архивын нөхөн бүрдүүлэлтийг хийж Нийслэлийн Архивт хүлээлгэн өгөх ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна.

3.30 Худалдан авах ажиллагааны чиглэлээр:

Авлигын эсрэг хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.4; Мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.9-д заасны дагуу Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/1021, А/1023 дугаартай захирамжаар эрх шилжэн ирсэн төсөл арга хэмжээнүүдийн тендерийн урилгыг төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим "Tender.gov.mn сайт болон Зууны мэдээ сонинд нийтлүүлж, төсөл арга хэмжээний үр дүнг цахим сайтад тухайн бүрт нь оруулан ажилласан. Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу санхүүгийн аудитаас өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт болон авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг 12 дугаар сарын 15-ны дотор шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулсан.

3.31 Төсөв санхүү, орлого бүрдүүлэлтийн чиглэлээр:

2022 оны батлагдсан төсвийн хүрээнд 2022 оны 12 дугаар сарын 05-ны байдлаар 23,947,9 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, 23,306.1 сая төгрөгийн төсвийг төсвийн тухай хуульд зааснаар зориулалтын дагуу үр ашигтай захиран зарцуулсан.

Төсвийн тухай хуульд заасны дагуу сар бүрийн төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, болон 2022 оны 1 улирлын санхүүгийн тайланг хуулийн хугацаанд бэлтгэн тайлагнаж, Нийслэлийн Засаг даргын тамгын газрын Санхүү, төрийн сангаар баталгаажуулан ажиллаж байна.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ИЛ ТОД БАЙДАЛ

4.1 Хууль, эрх зүйн чиглэлээр:

Байгууллагын үйл ажиллагааг хууль, тогтоомжийн хүрээнд явуулах ажлын чиглэлээр дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгээд байна. Үүнд:

- Байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой нийт 43 тушаалд хууль, эрх зүйн талаас нь санал, зөвлөгөөг өгсөн;

- Хүний нөөц, боловсон хүчинтэй холбоотой нийт 41 тушаалын төслийг боловсруулж, хэлтсийн дарга нараар хянуулан, газрын даргаар баталгаажуулан ажилласан. Эрх зүйн асуудлын хүрээнд дараах ажлыг хийгээд байна. Үүнд:

- Захиргааны хэлтсээс боловсруулагдан гарсан нийт 9 гэрээ;
- Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтсээс боловсруулагдан гарсан нийт 87 гэрээнд хууль эрх зүйн талаас нь санал, зөвлөгөөг өгч ажилласан.

Хөрөнгө оруулгын мэдүүлэг гаргах эрх бүхий 8 албан тушаалтнуудаас 2021 оны хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг тайлант хугацаа болох 2022 оны 2 сарын 15-ны өдрийн дотор гаргуулсан.

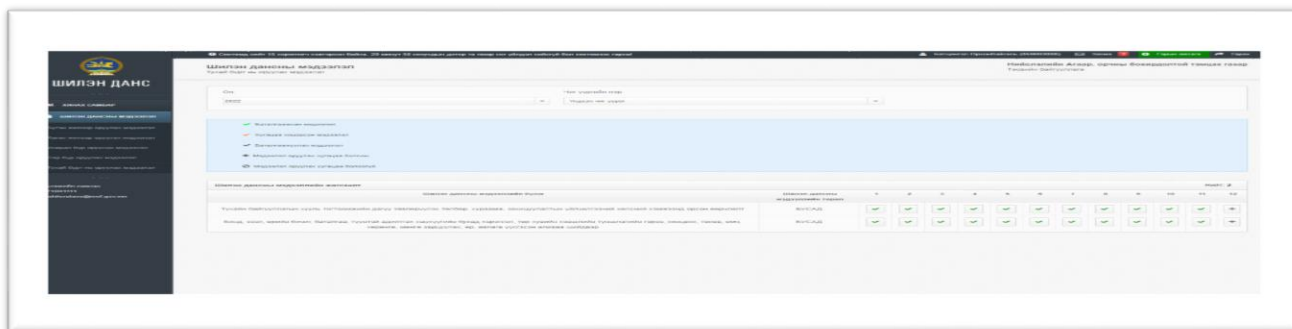
ЗСХ-ийн даргын Удирдах албан тушаалд нэр дэвшээд буй 2 албан хаагчийн хөрөнгө орлогын урьдчилсан мэдүүлгийг Төрийн албаны тогтоолыг үндэслэн Авлигатай тэмцэх газарт 2, 3 дугаар саруудад албан бичгийн хамтаар хүргүүлэн хянуулж, газрын даргын 2022 оны Б/14, Б/18 дугаар тушаалаар ахлах мэргэжилтнээр томилсон болно.

4.2. Санхүүгийн ил тод байдал:

Shilendans.gov.mn сайтад сар бүр болон тухай бүр оруулах мэдээлэлд Байгууллагын бүтэц, орон тоотой холбоотой тушаал болон хөрөнгө, зардал гаргах тушаал шийдвэрүүдийг Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу цахим санд оруулж ажилласан. Тайлант хугацаанд:

- Бүтэц, орон тоо, албан хаагчдын цалинтай холбоотой А тушаал 3;
- Хөрөнгө, зардал гаргах тухай А тушаал 34-ийг байршуулж, санхүүгийн ил тод байдлыг ханган ажиллаж байна.

Зураг №30.

Шилэн дансанд мэдээлэл цаг хугацаанд нь оруулсан байдал

4.3. Хүний нөөцийн ил тод байдал:

Хүснэгт №17.

№	Үйл ажиллагаа	Гүйцэтгэл	Гүйцэтгэлийн хувь
1.	2.	3.	4.
1	Сул орон тооны зарыг цахим хуудас болон мэдээллийн самбартаа ойлгомжтой байдлаар байрлуулан тухай бүр шинэчлэх, энэ тухай олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр зарлах;	Сул орон тоог нөхөхдөө Төрийн албаны тухай хуулийн зургаа дугаар бүлэгт заасан Төрийн жинхэнэ албан тушаалд томилох журмыг баримтлан өөрийн байгууллагад ажиллаж байгаа төрийн албан хаагчдаас үйл ажиллагааны үр дүн, мэргэшлийн төвшингээр шалгаруулах замаар нөхөн томилгоог хийж байна. Үүнд: 1.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын газрын Агаарын	100%

		<p>чанар, хяналт зохион байгуулалтын хэлтсийн Хөдөлгөөнт эх үүсвэр хариуцсан ахлах мэргэжилтний;</p> <p>2.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Захиргаа, санхүүгийн хэлтсийн Сургалт, олон нийттэй харилцах асуудал хариуцсан мэргэжилтний;</p> <p>3.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Захиргаа, санхүүгийн хэлтсийн Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтний;</p> <p>4.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтсийн Авто тээврийн бодлогын хэрэгжилт хариуцсан мэргэжилтний;</p> <p>5.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтсийн Байгальд ээлтэй технологи, сэргээгдэх эрчим хүч хариуцсан мэргэжилтний;</p> <p>6.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтсийн Шингэрүүлсэн хий, сайжруулсан түлш хариуцсан мэргэжилтний;</p> <p>7.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын газрын Агаарын чанар, хяналт зохион байгуулалтын хэлтсийн Агаарын чанарын хяналт хариуцсан мэргэжилтний;</p> <p>8.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын газрын Агаарын чанар, хяналт зохион байгуулалтын хэлтсийн Орчны хэмжилт хариуцсан мэргэжилтний;</p> <p>9.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Агаарын чанар, хяналт зохион байгуулалтын хэлтсийн Агаар бохирдуулах суурин эх үүсвэрийн хэмжилт хариуцсан мэргэжилтэн нарын Гүйцэтгэх ажилтны 9 сул орон тооны зарыг Төрийн албаны зөвлөлийн Нийслэл дэх салбар зөвлөлд 2022 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн 1/288 дугаар албан бичгээр хүргүүлэн тусгай сонгон шалгаруулалтыг хийлгүүлэхээр захиалга өгч, сул орон тоог хуулийн дагуу бүрэн нөхөж ажилласан.</p> <p>Сул орон тоо гарсан тохиолдолд Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлд заасан дагуу хуулийн хугацаанд нь Нийслэл дэх Төрийн албаны зөвлөлд албан бичгээр тухай бүрт мэдээлэн ажиллаж байна.</p>	
--	--	--	--

		(csc.gov.mn) болон (www.aprd.ub.gov.mn) сул орон тоог нийтэд мэдээлэн, сонгон шалгаруулалтыг зарлуулсан.	
2	Албан тушаалын тодорхойлолтыг боловсруулан, Төрийн албаны зөвлөлөөр батлуулах;	2022 оны жилийн эцсийн байдлаар тус газар нь төрийн захиргааны 22, төрийн үйлчилгээний 18, нийт 40 хүний орон тоотой ажиллаж байгаа бөгөөд Төрийн албаны төв зөвлөлийн 2022 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрийн 324, 325 дугаар тогтоолоор баталсан төрийн захиргааны албан тушаалын тодорхойлолтыг, газрын даргын 2022 оны А/42, А/43 дугаар тушаалаар тус тус баталгаажуулан, газрын даргын 2022 оны 1/277 дугаар албан бичгээр Төрийн албаны төв зөвлөлд баталгаажуулсан Албан тушаалын тодорхойлолтыг хүргүүлээд байна.	100%
3	Хүний нөөцийн удирдлагын ил тод байдлыг хангах чиглэлээр авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний талаар цахим хуудаснаа ойлгомжтой байдлаар байрлуулан мэдээлж байх;	Байгууллагын танилцуулга, зохион байгуулалтын бүтэц, орон тоо, Газрын даргын тушаал, албан тушаалын тодорхойлолт зэргийг цахим хуудас болон байгууллагын мэдээллийн салбарт байршуулан тухай бүр мэдээлсэн.	100%
4	Албан хаагчийн ёс зүйн дүрмийг цахим хуудас болон мэдээллийн самбартаа байрлуулан тухай бүр шинэчлэх;	Төрийн захиргааны албан хаагчийн ёс зүйн дүрэм, Ажлын байранд бүх нийтээр дагаж мөрдөх дүрэм, журмыг нийт албан хаагчдад танилцуулан, гарын үсэг зуруулж, холбогдох дүрэм журмыг мэдээллийн самбарт байршуулсан. (http://new.aprd.ub.mn/c/11/13)	100%
5	Албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх үйл ажиллагааг үнэн зөв, шударга болгох чиглэлээр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаар цахим хуудсанд ойлгомжтой байдлаар мэдээлэх	Албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх үйл ажиллагааг үнэн зөв, шударга болгох зорилгоор дүгнэх дарааллыг тухайн хэлтсийн Ахлах мэргэжилтэн-Хэлтсийн дарга-Газрын дарга гэсэн дарааллаар явуулж байгаа бөгөөд “Албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх, дүгнэх журам”-ыг цахим хуудсанд байршуулсан.	100%

Хэрэгжилтийн дундаж хувь: 100

ТАВДУГААР БҮЛЭГ ДОТООД БОЛОН БУСАД НЭМЭЛТ АЖЛЫН ХҮРЭЭНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ.

5.1 Хотын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө /2023/ баримт бичгийн төсөл, Хөрөнгө оруулалтын төсөл болон бусад бодлогын баримт бичигт тусгуулах үйл ажиллагааг төлөвлөн санал хүргүүлэх ажлын хүрээнд:

1. “Нийслэлийн хөгжлийн 2023 оны төлөвлөгөө”-ний төсөлд тусгах санал, үндэслэл, саналын тайлбар, салбарын хөгжлийн өнөөгийн байдал, танилцуулга зэргийг боловсруулан НЗДТГ-ын Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн хэлтэст хугацаанд нь хүргүүлсэн.

2. Мөн “Бүсийн хөгжлийн зорилтот хөтөлбөр”-ийн төлөвлөгөөний төсөлд тусгах саналыг нэгтгэн НЗДТГ-т хүргүүлэн ажилласан.

5.2. Нийслэлийн засаг даргаас эрх шилжүүлсэн болон агаарын бохирдолыг бууруулах мастер төлөвлөгөөний хүрээнд 2022 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах ажлын хүрээнд:

Сайжруулсан шахмал түлш тээвэрлэх 2022 оны тээврийн сонгон шалгаруулалтыг цахим сайтад байршуулан, гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулан нийт тээврийн **31** компани тээврийн үйл ажиллагаа явуулж байна.

5.3 Нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ашиглагдаж буй түүхий нүүрс түлэх тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуй нэгж байгууллагуудын халаалтын зуухнуудын хяналт шалгалт хийх.

Орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хорооны даргын 2022 оны 01 дүгээр сарын 12-ний өдрийн А/01 тушаалаар ажлын хэсэг 2022 оны 01 дүгээр сарын 14-16-ний өдрүүдэд нийслэл хотын төвийн 6 дүүргийн халаалтын зуух ашиглагч иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллагуудад хяналт шалгалт хийв. Тушаалын 9 дүгээр үүргээр шалгаж, зөвлөмж зөвлөгөө өгч, зурагжуулж, видео бичлэг хийж ажилласан. Нийт тусгай зөвшөөрөлтэй 68 байршлын 166 зуухнаас Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хорооны 16 байршлын 39 зууханд утаа шүүгчтэй байгаа бөгөөд ажиллаж байгаа 10 байршлын 18 зуух, ажиллахгүй 6 байршлын 21 зуух байна. ОББҮХорооноос тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуй нэгж байгууллагуудын халаалтын зуухнуудад нэмэлтээр суурилуулсан утаа шүүгч тоног төхөөрөмжүүдээс усан шүүлтүүр нь хүйтний улиралд ашиглахад хүндрэлтэй цан цохиж, мөстдөг, засвар үйлчилгээ хийхэд хүндрэлтэй талаар ашиглагч байгууллагууд ажлын хэсэгт санал хүсэлтээ хүргүүлж ажилласан.

5.4 Сайжруулсан шахмал түлшний агуулахад хяналт тавьсан.

Газрын даргын 2022 оны 04 дүгээр сарын 19-ний өдөр баталсан удирдамжийн хүрээнд тус газрын ажилтан, албан хаагчид 04 дүгээр сарын 23, 24-ний амралтын өдрүүдэд сайжруулсан шахмал түлш нөөцлөх агуулахын түлшний нөөцлөлт, борлуулалтын цэгийн хангалт, тээвэрлэлтийн байдал, үйл ажиллагаанд хяналт тавин ажиллалаа. Хяналт шалгалтаар нийслэлийн төвийн 6 дүүргийн хэмжээнд нийт 344 борлуулалтын цэг ажиллаж байгаа бөгөөд агуулахад 2457.5 тонн, баруун үйлдвэрийн хашаанд 7884,9 тонн сайжруулсан шахмал түлшний нөөцтэй, агуулахын хадгалалтын горим алдагдаагүй хэвийн байсан байна.

5.5 Нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ашиглагдаж буй түүхий нүүрс түлэх тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуй нэгж байгууллагуудын халаалтын зуухнуудын хяналт шалгалт хийх:

Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежерийн 2022 оны А/74, А/77, А/220 тоот тушаалаар эрчим хүчний тусгай зөвшөөрөлтэй 20 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 182 усан халаалтын зуух, технологийн зориулалтын дагуу уур үйлдвэрлэн үйл ажиллагаа явуулж байгаа 68 аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад 88 зууханд 3 удаагийн үе шаттайгаар утааны хийн шүүлтүүрийн хэвийн ажиллагаа, нүүрс, үнсний агуулах савны битүүмжлэл, өвөлжилтийн бэлтгэл хангасан эсэхэд хяналт шалгалт хийж ажилласан. Мөн тус аж ахуйн нэгж, байгууллагын өнөөгийн нөхцөл байдал, тулгамдаж буй асуудлын талаар Засгийн газрын 2022 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдрийн хуралдаанд танилцуулсан.

5.6 Нийслэлийн Засаг даргын нийгмийн салбар, ногоон хөгжил болон агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан орлогчийн 2022 оны 08 дугаар сарын 05-ний өдрийн Сайжруулсан шахмал түлшний борлуулалтын цэг байгуулах, сонгон шалгаруулах ажлын хэсгийн шалгаруулалт удирдамжийн хүрээнд;

Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоол, 2022 оны 223 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах, Нийслэлийн Засаг даргын орлогчийн баталсан удирдамжийн хүрээнд 2022-2023 оны өвөлжилтийн бэлтгэл хангах зорилгоор Нийслэлийн Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд сайжруулсан шахмал түлш борлуулах борлуулалтын цэгийн байршилтай танилцан судалгаа хийж, санал боловсруулах албан хаагчдыг хуваарийн дагуу баталсан. Тус ажлын хэсэгт СХД-ийг хариуцсан 2022 оны 08 дугаар сарын 25-наас 08 дугаар сарны 31-ний өдөр хүртэл СХД-т борлуулалтын цэгээр ажиллах 171 иргэний хүсэлтийн дагуу газар дээр нь нэг бүрчлэн үзэж танилцан, судалгаа хийн ажилласан ба ажиллах боломжтой, орц гарч чөлөөтэй, гэр хороолол дунд, иргэдтэй ойр борлуулах боломжтой гэж үзсэн 50 борлуулалтын цэгийн саналыг оруулсан батлуулж ажилласан.

ЦААШИД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Гэр хорооллын айл, өрхийг стандартын шаардлага хангасан сайжруулсан түлшээр хангах, сайжруулсан түлшийг түгээх, тээвэрлэх, нөөцлөх, борлуулах үйл ажиллагааг дэмжиж, хяналт тавих

Агаарын бохирдлын хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх хор уршиг, түүнийг бууруулах, угаарын хий, угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэхийн тулд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар иргэн, хуулийн этгээдэд сургалт зохион байгуулж, зөвлөмж, сэрэмжлүүлэгийг тогтмол хүргэх

Нийслэлийн агаарын чанарын хяналтын чадавхыг сайжруулж суурин автомат харуулын тоог нэмэгдүүлж, тасралгүй үйл ажиллагааг хангаж Суурин харуулуудын цагийг сайжруулах 8000 цаг руу дөхүүлэх

Байгууллагын цаасан суурьт архивын бичиг баримт хадгалах нягтруулсан шүүгээг суурилуулах

Чанарын удирдлагын стандарт ISO9001:2016 нэвтрүүлэх

НЗДТГ-ын дэргэдэх Сургалт судалгааны төвтэй хамтран албан хаагчдад зориулан сургалт авах.

НИЙСЛЭЛИЙН АГААР, ОРЧНЫ БОХИРДОЛТОЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР